

ROMÂNIA
MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”

E 1- R 4

METODOLOGIA

**ORGANIZĂRII ȘI DESFĂȘURĂRII PRACTICII DE
SPECIALITATE DE CĂTRE STUDENȚII
ACADEMIEI FORTELOR AERIENE „HENRI COANDĂ”**

- pentru programele de studii universitare de licență -

BRAȘOV
- 2016 -

Prezenta metodologie a fost discutată și aprobată în ședința Senatului Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din data de **29.03.2016**

Comisia de elaborare:

Comandor dr. TOADER Dumitru

Colonel instructor avansat dr. ȘANDRU Vasile - Ioan

Comandor instructor avansat BOBE Marian

Căpitan comandor conferențiar dr. ing. CÎRCIU Ionică

Șef lucrări dr. ing. STRÎMBU Constantin

Căpitan comandor instructor superior CIUICĂ Elefterie - Oliver

Locotenent-colonel instructor superior OANA Marian

Locotenent-colonel instructor superior ENE Marian - Cristian

Locotenent-colonel instructor superior BĂLOS Ioan - Dănuț

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art.1. - (1) Practica de specialitate constituie o componentă importantă a pregătirii practic-aplicative a studenților din Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, prin care se asigură aprofundarea, completarea și consolidarea cunoștințelor teoretice însușite în procesul de învățământ pentru dobândirea și perfecționarea deprinderilor practice necesare formării ca specialist militar în armă.

(2) Practica de specialitate se desfășoară în condițiile integrării conținutului disciplinelor de învățământ cu nevoile reale de instruire a personalului militar profesionalizat și atribuțiile funcțiilor pentru care se pregătește, potrivit domeniilor de studii / programelor de studii de licență și armelor / specialităților militare în care se formează studenții.

(3) Practica de specialitate cuprinde ansamblul de activități de instruire tactică de specialitate și tehnico-aplicativă efectuate de studenți potrivit planurilor de învățământ și fișelor disciplinelor din curriculumul educațional al academei.

Art.2. – (1) Practica de specialitate se desfășoară atât în unități din cadrul Ministerului Apărării Naționale cât și în unități din afara acestuia.

(2) Când practica de specialitate se desfășoară cu parteneri din afara Ministerului Apărării Naționale, obligațiile partenerului de practică și ale organizatorului de practică sunt stabilite printr-un contract încheiat între cele două părți. Obligațiile fiecărei părți sunt cele prevăzute în **Anexa nr. 2** din prezenta metodologie.

(3) Studenții din ultimul an de studiu vor executa practica de specialitate în funcții similare celor pentru care se pregătesc și în care vor fi repartizați după absolvire, atunci când se desfășoară în unități din Ministerul Apărării Naționale.

(4) Studenții din ceilalți ani de studii execută practica de specialitate potrivit obiectivelor operaționale prevăzute în planurile de învățământ și competențelor profesionale ce se asigură în fiecare an.

(5) Obiectivele și organizarea practicii de specialitate pentru studenții arma aviație naviganți, constituie un capitol separat în cadrul prezentei metodologii, ce poate fi modificat anual, în funcție de numărul de ore de zbor alocate pentru instruirea studenților în perioada practicii de specialitate, prin Planul instruirii în zbor al personalului navigant din Forțele Aeriene, la începutul fiecărui an de instrucție.

CAPITOLUL II

Obiectivele practicii de specialitate

Art.3. - În organizarea și efectuarea practicii de specialitate se urmărește îndeplinirea următoarelor obiective generale:

a. formarea și dezvoltarea deprinderilor practic-aplicative ca ***luptător, specialist militar în armă și comandant de subunitate***, potrivit nivelului de pregătire atins pe parcursul anilor de studii;

b. însușirea unor cunoștințe noi, impuse de specificul funcțiilor pentru care se pregătesc studenții și asigurarea condițiilor de integrare a acestora în viața și activitatea subunităților / unităților;

c. formarea deprinderilor de utilizare eficientă și oportună a echipamentelor și tehnicii militare din dotarea subunităților / unităților.

Art.4. – (1) În curriculumul educațional al Academiei Forțelor Aeriene sunt stabilite obiective specifice ale practicii de specialitate diferențiate, pe niveluri de pregătire, specializări, ani de studii pentru formarea capacităților necesare îndeplinirii funcțiilor pentru care se pregătesc, conform **Anexei nr. 1.**

(2) Pentru situația în care practica de specialitate se desfășoară cu un partener de practică din afara Ministerului Apărării Naționale, obiectivele specifice sunt cele stipulate în **Anexa nr. 1. punctul a.2.**

CAPITOLUL III

Organizarea practicii de specialitate pentru studenții din armele rachete și artilerie antiaeriană, radiolocație, război electronic, controlor aerian înaintat terestru (JTAC) și aviație nenaviganți

Art.5. - (1) Comandantul Academiei Forțelor Aeriene, prin Secția Management Educațional, poartă întreaga răspundere pentru îndeplinirea integrală și calitativă a obiectivelor practicii de specialitate.

(2) Planificarea și organizarea practicii de specialitate se realizează de către Biroul planificare, organizare și evidență învățământ din cadrul Secției management educațional, împreună cu Departamentul de aviație, Departamentul de apărare aeriană și șefii comisiilor didactice de tactica aviației și radiolocației, tactica artileriei și rachetelor antiaeriene, iar desfășurarea acestora se realizează în colaborare cu comandanții structurilor militare (prin compartimentul Operații și instrucție și comandanții se subunități) care primesc studenți în practică de specialitate.

(3) Durata practicii de specialitate pe niveluri de învățământ, ani de studii, arme / specialități militare se stabilește prin planurile de învățământ ale Academiei Forțelor Aeriene, de către Biroul planificare, organizare și evidență învățământ, împreună cu Departamentul de aviație, Departamentul de apărare aeriană și Departamentul de tactică generală, iar funcțiile în care vor fi încadrați studenții și locul de desfășurare a practicii de specialitate se stabilesc prin precizările organizatorice și metodice privind pregătirea, evaluarea și performanțele studenților, elaborate, anual, de către Statul Major al Forțelor Aeriene.

Art.6. - (1) Studenții sunt repartizați pentru practica de specialitate la batalioanele de instrucție / centrele de pregătire ale armelor din cadrul școlilor de aplicație ale categoriilor de forțe ale armatei și la marile unități / unitățile operaționalizate sau în curs de operaționalizare, care execută în perioada respectivă exerciții/ aplicații cu trageri reale, tabere de instrucție, activități de mentenanță etc.

(2) Repartiția studenților se face în raport de profilul și arma / specialitatea militară în care se pregătesc, de obiectivele prevăzute în planurile de învățământ și în precizările eșalonului superior, de către Biroul planificare, organizare și evidență învățământ, împreună cu directorul Departamentului de aviație, directorul Departamentului de apărare aeriană, șeful comisiei didactice de tactica aviației și radiolocației, șeful comisiei didactice de tactica artileriei și rachetelor antiaeriene și comandantul batalionului studenți.

(3) Studenții vor efectua practica de specialitate pe subunități, grupuri sau individual. La unitățile unde sunt repartizați mai mult de 10 studenți, aceștia sunt însoțiți, de regulă de un cadru didactic / instructor militar/ comandant de subunitate. Când numărul studenților este mai mic de 10 se numește un șef de detașament din rândul acestora.

(4) Activitatea studenților pe timpul desfășurării practicii de specialitate, este monitorizată de academie, pe arme, prin intermediul instructorilor sau cadrelor didactice din arma respectivă, care au în norma didactică disciplina „Practică de specialitate”. Aceștia au obligația de a se deplasa ori de câte ori

este necesar, în unitatea militară în care sunt studenții la practică, pentru îndrumarea și evaluarea activității acestora.

(5) Planificarea și repartitia pe unități a instructorilor militari și a cadrelor didactice militare din academie, pentru monitorizarea, îndrumarea și evaluarea activității studenților din timpul practicii de specialitate, se realizează de către decanul Facultății de management aeronautic, prin Secția management educațional, pe baza propunerilor făcute de directorii de departamente.

Art.7. - Documentele necesare practicii de specialitate sunt: caietul de practică de specialitate; fișa de securitate și sănătate în muncă; fișa de apreciere a pregătirii profesionale; fișa de caracterizare; actul de alocare/scoatere la/de la drepturi și ordinul de serviciu. Responsabilitatea întocmirii caietului de practică de specialitate; fișei de apreciere a pregătirii profesionale; precum și a fișei de caracterizare, revine cadrelor didactice/ instructorilor militari care au în norma didactică disciplina „Practică de specialitate”. Prin grija comandanților de subunități de la Batalionul Studenți se vor întocmi: fișa de securitate și sănătate în muncă; actul de alocare/scoatere la/de la drepturi și ordinul de serviciu.

Art.8. - La plecarea în practica de specialitate, studenții vor avea asupra lor ținuta de instrucție și de oraș, instrumente pentru lucrul de stat major, caietele de practică de specialitate, în format tipărit, precum și celelalte documente enumerate la art. 7.

Art.9. - Pe toată perioada de practică de specialitate, studenții fac parte din efectivele unităților și subunităților respective.

Art.10. - Pe timpul desfășurării practicii de specialitate, fiecare student execută, în calitate de dublură, cel puțin o dată, una din formele serviciului de permanență care se organizează în unitatea militară respectivă.

Art.11. - În funcție de obiectivele din planurile de învățământ, Academia Forțelor Aeriene poate organiza, împreună cu unitățile în care se execută practica de specialitate, activități de documentare la diferite obiective și instituții care prezintă interes pentru însușirea unor cunoștințe specifice. Inițierea și desfășurarea unor astfel de activități se face la propunerea directorilor de departamente sau șefilor comisiilor didactice de specialitate din academie.

Art.12. - (1) În perioada de practică de specialitate studenții sunt evaluați asupra cunoștințelor însușite și deprinderilor formate, precum și asupra calității lucrărilor specifice executate, potrivit funcțiilor îndeplinite.

(2) - La finalul fiecărei activități/ acțiuni/ secvențe desfășurate pe timpul practicii de specialitate, studenții sunt evaluați de către ofițerul coordonator desemnat de unitatea militară în care se efectuează practica, comandantul/ șeful subunității/ structurii militare în care s-a desfășurat activitatea și îndrumătorul din academie, atunci când este prezent.

(3) La sfârșitul practicii de specialitate studenții susțin o verificare a activității de practică în fața unei comisii numită prin ordin de zi pe unitate și care este constituită din locțiitorul comandantului, șeful operațiilor și coordonatorul desemnat din unitatea militară în care s-a desfășurat practica, comandantul/șeful subunității/structurii militare unde au fost repartizați studenții și instructorul militar/cadru didactic militar din Academia Forțelor Aeriene.

(4) Concluziile evaluărilor și verificării se consemnează în fișele de apreciere a pregătirii profesionale.

Art.13. - Pentru coordonarea, organizarea și desfășurarea unitară a practicii de specialitate, Academia Forțelor Aeriene are următoarele atribuții:

a. transmite, prin Biroul planificare, organizare și evidență învățământ, la începutul anului universitar, Biroului Învățământ din Statul Major al Forțelor Aeriene, numărul de studenți, pe arme și specialități, precum și perioadele planificate pentru desfășurarea practicii de specialitate;

b. stabilește, prin Secția management educațional, împreună cu Departamentul de aviație, Departamentul de apărare aeriană, comisia didactică de tactica aviației și radiolocației și comisia didactică de tactica artileriei și rachetelor antiaeriene, măsurile organizatorice pentru pregătirea în vederea executării practicii de specialitate. După primirea de la S.M.F.A. a numărului de locuri repartizate pe unități, șeful Biroului planificare, organizare și evidență învățământ comunică directorilor de departamente și comandantului Batalionului studenți perioada, funcțiile și sarcinile ce le revin pe timpul pregătirii și executării acestei activități;

c. menține legătura cu unitățile desemnate pentru efectuarea practicii de specialitate, prin cadrele didactice / instructorii militari desemnați ca îndrumători ai grupelor de studenți pe timpul efectuării practicii de specialitate, în vederea cunoașterii de către studenți a planului de pregătire al acestor unități, respectiv a specificului activităților desfășurate de acestea și a conținutului fișelor posturilor în care vor fi încadrați;

d. stabilește, prin directorii de departamente care au în subordine cadrele didactice / instructorii care au în norma didactică disciplina „Practică de specialitate”, măsurile de îndrumare a studenților privind întocmirea caietelor de practică de specialitate, care, în principiu, vor cuprinde: indicații metodice privind modul de organizare și desfășurare a practicii de specialitate, atribuțiile funcțiilor în care vor fi încadrați; modelele de documente de conducere a activităților de predare-învățare; variante de activități standard de instrucție și evaluare; precizările necesare referitoare la formele, metodele și procedeele folosite în activitatea de instruire a trupelor; planificarea activităților zilnice; însemnări din studiul individual; condițiile tehnice pentru executarea lucrărilor practice și normele de securitate și sănătate în muncă, obligațiile studenților pe timpul executării practicii de specialitate, potrivit modelului din **Anexa nr.3**;

e. comunică, prin Secția management educațional, comandanților de unități, nominal, studenții repartizați pentru a efectua practica de specialitate, obiectivele și funcțiile pe care urmează să le îndeplinească, nivelul de acces la informații clasificate a acestora, cadrul didactic sau instructorul militar din academie desemnat ca îndrumător și care participă la evaluarea finală a studenților;

f. asigură, prin comandanții de subunități de la Batalionul studenți, deplasarea studenților și iau măsurile necesare ca, pe timpul practicii de specialitate, să se asigure acestora, la timp, drepturile ce li se cuvin.

Art.14. - Comandanții de subunități, cadrele didactice militare / instructorii militari care însoțesc studenții (șefii de detașamente) au următoarele atribuții:

a. la plecarea în practica de specialitate verifică dacă studenții au asupra lor documentele, echipamentul și materialele stabilite; organizează transportul caietelor de practică de specialitate; asigură respectarea regulilor privind transportul și sosirea la timp a studenților la unități;

b. la sosirea în unitate prezintă studenții comandantului unității;

c. în unitatea în care fac practica studenții, urmăresc modul de cazare și hrănire a studenților și raportează comandantului Academiei Forțelor Aeriene despre sosirea la unitate și începerea executării practicii de specialitate, precum și eventualele probleme deosebite constatate;

Art.15. – Unitățile militare care primesc studenți în practică de specialitate, prin compartimentul Operații și instrucție și comandanții de subunități la care sunt repartizați studenții, au următoarele atribuții:

a. stabilesc repartiția numerică a studenților care urmează să execute practica de specialitate la subunitățile din subordine și le comunică Statului Major al Forțelor Aeriene;

- b. stabilesc măsurile organizatorice pentru desfășurarea practicii de specialitate și de îndrumare a studenților;
- c. organizează și desfășoară evaluarea studenților care execută practica de specialitate;
- d. asigură logistica necesară desfășurării practicii de specialitate.

Art.16. – Comandanții de unități în care se execută practica de specialitate, prin compartimentul Operații și instrucție și comandanții de subunități la care sunt repartizați studenții, poartă întreaga răspundere pentru organizarea și desfășurarea activităților pe care le execută studenții și au următoarele atribuții:

a. aduc la cunoștința întregului personal, în părțile care îl privesc, conținutul Ordinului ministrului apărării nr. M-7/12.01.2007 pentru aprobarea „I.M.-3/23, *Norme de organizare și desfășurare a stagiului/practicii școlare/universitare a elevilor/studenților/cursanților din instituțiile militare de învățământ din subordinea Ministerului Apărării*” și a precizărilor S.M.G. privind organizarea și desfășurarea activităților educaționale în unitățile și instituțiile de învățământ militar din subordinea Statului Major General și stabilesc, nominal, prin ordin de zi pe unitate, personalul care conduce, îndrumă și controlează activitățile pe care le desfășoară studenții pe timpul practicii de specialitate;

b. organizează primirea studenților și asigură condițiile necesare îndeplinirii integrale și de calitate a programului de instruire de către subunitățile la care aceștia sunt repartizați;

c. înscriu în ordinul de zi pe unitate studenții și atribuțiile funcțiilor pe care aceștia le vor exercita, comunicate de către Academia Forțelor Aeriene;

d. stabilesc măsuri pentru folosirea studenților numai la activitățile corespunzătoare funcțiilor pentru care aceștia se pregătesc;

e. asigură participarea studenților la activitățile importante din unitate: exerciții tactice demonstrative, antrenamente de alertă cu subunitățile la care au fost repartizați, trecerea tehnicii la exploatarea de sezon etc. Rezultatele obținute stau la baza aprecierii cunoștințelor și întocmirii fișei de apreciere a pregătirii profesionale;

f. controlează și îndrumă nemijlocit activitățile studenților, insistând asupra formării și perfecționării deprinderilor metodice; asigură acestora condițiile necesare pentru studiu individual, în afara orelor de program;

g. asigură cazarea, hrănirea și celelalte condiții necesare desfășurării practicii de specialitate;

h. acordă învoiri și permisi, conform reglementărilor în vigoare;

i. iau măsurile necesare pentru respectarea de către studenții aflați în practică de specialitate a normelor de protecție a informațiilor clasificate, a muncii și a mediului etc;

j. numesc fiecare student, cel puțin o dată, în calitate de dublură, într-una din formele serviciului de permanență care se organizează în unitate;

k. organizează activitățile zilnice, potrivit programului orar al unității, asigurând studenților minimum 2 (două) ore pentru studiul individual, precum și participarea acestora la activități cultural-educative și sportive, vizitarea unor muzee și monumente istorice sau la alte asemenea activități ce se pot desfășura în garnizoană.

Art.17. - Pe timpul practicii de specialitate, studenții sunt obligați să respecte prevederile regulamentelor militare generale referitoare la atribuțiile funcțiilor pe care le exercită, normele de ordine interioară, disciplină militară, protecția informațiilor clasificate, normele de securitate și sănătate în muncă, protecția mediului și să se încadreze în programul orar al unității.

Art.18. - După prezentarea la unități și luarea în primire a funcțiilor în care sunt repartizați, studenții desfășoară următoarele activități:

- a. își însușesc condițiile de desfășurare a practicii de specialitate, conținutul programului de instruire și orarul zilnic, precum și regulile specifice de comportare în incinta unității și în garnizoană;
- b. întocmesc programul zilnic al activităților de instruire și documentele de organizare și desfășurare a ședințelor de instruire pe care le conduc cu subunitățile în care au fost repartizați;
- c. participă la exercițiile demonstrative și instructajele metodice, precum și la pregătirea programului cu comandanții de subunități;
- d. zilnic, execută studiu individual al bibliografiei indicate de către persoanele care îi îndrumă, precum și al celei indicate de comandantul structurii în cadrul căreia execută practica de specialitate;
- e. întocmesc lucrarea de practică într-un volum de 15-20 pagini. Temele, obiectivele, conținutul și forma lucrării vor fi stabilite de către cadrele didactice militare sau instructorii militari din academie care au în norma didactică disciplina „Practica de specialitate” și/sau au fost desemnați pentru îndrumarea și evaluarea studenților pe timpul practicii de specialitate;
- f. completează caietul de practică de specialitate cu problemele teoretice studiate și cu documentele de conducere pentru ședințele și exercițiile pe care le conduc personal; țin evidența rezultatelor obținute la toate categoriile de instrucție de către personalul din subordine;
- g. îndeplinesc sarcinile primite referitoare la întocmirea de lucrări personale, organizarea și conducerea unor activități ori executarea de lucrări de specialitate, execută ședințele de tragere și de exploatare a tehnicii militare odată cu subunitățile la care sunt încadrați;
- h. execută serviciul interior, de permanență, pază și intervenție, în unitate / subunitate alături de titulari (în calitate de dublură), corespunzător funcțiilor în care sunt încadrați (cel puțin un serviciu pe unitate sau subunitate pe durata practicii de specialitate, după o planificare aprobată de comandantul unității, prin compartimentul Operații și instrucție și comandanții de subunități la care sunt repartizați studenții);
- i. participă la pregătirea ce se execută cu personalul numit în serviciul de permanență în unitate sau subunitate, după caz.

Art.19. - Studenții desfășoară toate activitățile ce le revin corespunzător atribuțiilor funcțiilor pe care le încadrează și participă efectiv la îndeplinirea misiunilor unităților / formațiunilor militare în care își desfășoară practica de specialitate.

Art.20. - Pe timpul practicii de specialitate, studenții sunt alocați la drepturile de hrană corespunzător normelor în vigoare, celelalte drepturi fiind asigurate de către Academia Forțelor Aeriene, prin comandanții de subunități de la Batalionul Studenți.

Art.21. - Unitățile care primesc studenți pentru practică de specialitate, prin compartimentul Operații și instrucție și comandanții de subunități la care sunt repartizați studenții, sunt obligate să asigure echipamentul de protecție și de lucru prevăzut în norme, corespunzător activităților pe care aceștia le desfășoară.

Art.22. - La cazarea studenților ce execută practica de specialitate se va avea în vedere separarea pe sexe. În afara spațiilor destinate odihnei, se va asigura și un spațiu destinat studiului individual / pregătirii.

Art.23. - La finalizarea perioadei de practică de specialitate, comandanții de subunități întocmesc studenților „Fișa de apreciere a pregătirii profesionale”, potrivit modelului din **Anexa nr.4**, și „Caracterizarea” conform **Anexei nr.13** asupra cărora decid comandanții de unități.

Art.24. - Fișa de apreciere a pregătirii profesionale și caracterizarea se trimit Academiei Forțelor Aeriene, însoțită de o informare privind desfășurarea practicii de specialitate, care cuprinde, în principiu, următoarele:

- a. aprecierea generală asupra organizării și desfășurării practicii de specialitate, precum și asupra modului de îndeplinire a obiectivelor stabilite;
- b. date în legătură cu activitățile desfășurate și lucrările practice executate de studenți pe timpul practicii de specialitate;
- c. concluzii și propuneri pentru îmbunătățirea activității de practică de specialitate, precum și cu privire la măsurile ce se impun pentru îmbunătățirea procesului de învățământ din academie.

Art.25. - (1) La finalizarea practicii de specialitate, studenții predau documentele, regulamentele, instrucțiunile, materialele, tehnica, armamentul, încăperile folosite pentru cazare, sălile de specialitate și altele pe care le-au avut în primire, în calitate de persoană aflată în practică de specialitate.

(2) Personalul care însoțește studenții la înapoierea din practica de specialitate execută următoarele:

- a. stabilește măsuri pentru înapoierea în Academia Forțelor Aeriene a tuturor documentelor, materialelor și echipamentului cu care studenții au plecat în practica de specialitate și execută instructajul acestora privind deplasarea;
- b. verifică dacă au fost întocmite și aprobate toate fișele de apreciere a pregătirii profesionale și au fost concluzionate de cei în drept;
- c. se prezintă, cu ocazia plecării din unitate, comandantului unității împreună cu studenții participanți în practica de specialitate;
- d. raportează șefului Secției Management Educațional, la sosirea în Academia Forțelor Aeriene, despre modul de desfășurare a practicii de specialitate și despre modul în care unitățile au asigurat condițiile necesare bunei desfășurări a tuturor activităților.

Art.26. - La revenirea din practica de specialitate, studenții vor susține lucrarea de practică, în volumul de ore prevăzut la disciplina „*Practică de specialitate*”.

Art.27. - În Academia Forțelor Aeriene, după terminarea practicii de specialitate, se execută următoarele:

a. analizarea în senat și, separat, în bilanțuri cu studenții, pe arme, ani de studii și subunități, informărilor, rapoartelor și fișelor de apreciere a pregătirii profesionale **și transformarea în note a calificativlor acordate astfel:**

- **exceptional - 10;**
- **foarte bun - 9,00;**
- **bun - 8,00;**
- **corespunzător - 7,00;**
- **mediocru - 6,00;**
- **necorespunzător - 4,00;**

Aceste note vor avea o pondere de 70% din nota finală. Concluziile rezultate din studiul caietelor de practică de specialitate, precum și modul de susținere a lucrării de practică vor avea o pondere de 30%. *Notele se trec în catalogul grupei respective, de către cadrul didactic / instructorul militar care are cuprinsă în norma didactică disciplina „Practica de specialitate”.*

b. înaintarea prin Biroul planificare, organizare și evidență învățământ, către Statul Major al Forțelor Aeriene și Direcția Management Resurse Umane a concluziilor privind organizarea practicii de specialitate cu studenții, eficiența acestei activități de învățământ și propunerile pentru îmbunătățirea sau completarea / modificarea planurilor de învățământ sau a fișelor disciplinelor;

c. stabilirea de măsuri concrete pentru îmbunătățirea procesului de instruire a studenților pe timpul executării practicii de specialitate.

CAPITOLUL IV

Organizarea practicii de specialitate pentru studenții arma aviație naviganți

Art.28. - În organizarea și efectuarea practicii de specialitate a personalului navigator se urmărește îndeplinirea următoarelor obiective generale:

a. formarea și dezvoltarea deprinderilor practic-aplicative ca *pilot, pilot militar și specialist militar în armă*, potrivit nivelului de pregătire atins pe parcursul anilor de studii;

b. însușirea cunoștințelor impuse de specialitatea pentru care se pregătesc studenții și asigurarea condițiilor de integrare a acestora în viața și activitatea escadrilelor din componerea Bazelor Aeriene;

c. formarea deprinderilor de utilizare eficientă și oportună a echipamentelor, instalațiilor de bord, tehnicii de aviație și a procedurilor operaționale din dotarea structurilor de instrucție de aviație în care desfășoară practica de specialitate, precum și înțelegerea rolului și locului tipului respectiv de aeronavă în misiunile încredințate atât la pace cât și pe timp de criză și război;

d. cunoașterea modului de întocmire, redactare și completare a documentelor personale și/sau ale escadrilei ce stau la baza planificării, organizării, desfășurării și evidenței activității de zbor.

Art.29. – (1) În curriculumul educațional al Academiei Forțelor Aeriene, când practica de specialitate se desfășoară în structurile Ministerului Apărării Naționale, sunt stabilite obiective specifice ale practicii de specialitate diferențiate, pe niveluri de pregătire, specializări, ani de studii pentru formarea capacităților necesare îndeplinirii funcțiilor pentru care se pregătesc, conform **Anexei nr. 1.**

(2) Pentru situația în care practica de specialitate se desfășoară cu un partener de practică din afara Ministerului Apărării Naționale, obiectivele specifice sunt cele stipulate în **Anexa nr. 1. punctul a.2.**

Art.30. - (1) Comandantul Academiei Forțelor Aeriene, prin Secția Management Educațional, poartă întreaga răspundere pentru îndeplinirea integrală și calitativă a obiectivelor practicii de specialitate.

(2) Planificarea și organizarea practicii de specialitate se realizează de către Biroul planificare, organizare și evidență învățământ, împreună cu departamentele de specialitate și prin instructorii care au în norma didactică disciplina „Practică de specialitate”, arma aviație naviganți din academie, iar desfășurarea practicii de specialitate se desfășoară atât în unități din cadrul Ministerului Apărării Naționale, în colaborare cu comandantul acesteia (prin compartimentul Operații și instrucție și comandanții se subunități), cât și în unități din afara acestuia..

(3) Durata practicii de specialitate pe ani de studii se stabilește prin planurile de învățământ ale Academiei Forțelor Aeriene, de către Biroul planificare, organizare și evidență învățământ, împreună cu departamentele de specialitate și prin instructorii care au în norma didactică disciplina „Practică de specialitate”, arma aviație naviganți din academie, iar funcția în care vor fi încadrați studenții va fi prima funcție din cadrul organigramei structurii de instrucție.

Art.31. - (1) Studenții se repartizează pentru practica de specialitate la escadrilele din cadrul Școlii de Aplicație pentru Forțele Aeriene, în funcție de specialitatea militară pentru care sunt pregătiți (pilot pe avioane motoare reactive sau cu piston, pilot pe elicoptere).

(2) Studenții vor efectua practica de specialitate pe grupuri. La structurile unde sunt repartizați mai mult de 10 studenți, aceștia sunt însoțiți, de regulă, de un comandant de subunitate / instructor militar. Când numărul studenților este mai mic de 10 se numește un șef de detașament din rândul acestora.

(3) Activitatea studenților pe timpul desfășurării practicii de specialitate, este monitorizată de academie, pe arme, de un instructor militar sau un cadru didactic militar din arma respectivă, care are obligația de a merge, cel puțin de două ori, în unitatea militară în care sunt studenții la practică, pentru îndrumarea și evaluarea activității acestora.

(4) Planificarea și repartiția pe unități a instructorilor militari și a cadrelor didactice militare din academie, pentru monitorizarea, îndrumarea și evaluarea activității studenților din timpul practicii de specialitate, se realizează de către decanul Facultății de management aeronautic, prin Secția management educațional, pe baza propunerilor făcute de directorii de departamente.

Art.32. - Studenții vor avea asupra lor ținuta de protecție, de instrucție, și de oraș (după caz), caietele de practică de specialitate în format tipărit, și instrumente pentru lucrul pe hartă și pregătire personală.

Art.33. - (1) Documentele necesare practicii de specialitate sunt: caietul de practică în format tipărit, formularele „Caracterizarea studentului pe timpul practicii de specialitate”, „Evaluarea adaptării la programul de familiarizare cu mediul de zbor” și „Caracterizarea de zbor” (întocmite prin grija instructorilor care au în norma didactică disciplina „Practică de specialitate”, arma aviație naviganți) fișa de securitate și sănătate în muncă, actul de alocare/scoatere la/de la drepturi și ordinul de serviciu (întocmite prin grija comandanților de subunități de la Batalionul Studenți).

(2) La plecarea în practica de specialitate, studenții vor avea asupra lor toate documentele enumerate la alineatul (1).

Art.34. - Pe toată perioada de practică de specialitate, studenții fac parte din efectivele unităților și subunităților (structurilor) respective, iar comandanții acestora au asupra lor toate drepturile și îndatoririle stabilite conform reglementărilor și contractelor în vigoare.

Art.35. - În funcție de obiectivele din planurile de învățământ, Academia Forțelor Aeriene, prin Biroul planificare, organizare și evidență învățământ, împreună cu departamentele facultății și (instructorii care au în norma didactică disciplina „Practică de specialitate”), împreună cu structurile Școlii de Aplicație pentru Forțele Aeriene (Ministerului Apărării Naționale), organizează activități de documentare la diferite obiective și compartimente din cadrul unității care prezintă interes pentru însușirea unor cunoștințe specifice.

Art.36. - (1) În perioada de practică de specialitate, studenții sunt evaluați asupra cunoștințelor însușite și deprinderilor formate, precum și asupra calității lucrărilor specifice executate, potrivit funcției îndeplinite.

(2) Evaluarea cunoștințelor se face prin examen scris și oral, la prezentarea în cadrul Școlii de Aplicație pentru Forțele Aeriene (structurile de aviație ale Ministerului Apărării Naționale), de către o comisie numită prin ordin de zi pe unitate, condusă de comandantul escadrilei în care își desfășoară activitatea, în baza fișelor disciplinelor ale disciplinelor de specialitate din cadrul academei. Din comisie vor face parte inginerii și tehnicii de aviație care exploatează tipul de aeronavă (aeronave) din dotarea escadrilei precum și instructorii de zbor. Evaluarea se execută în vederea trecerii la exploatarea la sol și în zbor a aeronavei pe care studenții urmează să-și desfășoare activitatea practică, nota minimă pentru promovare fiind 7.

(3) în cazul executării practicii de specialitate în structuri din afara Ministerului Apărării Naționale, evaluarea/însușirea cunoștințelor se efectuează în conformitate cu reglementările emise de către entitatea responsabilă cu activitatea de practică.

(4) Concluziile evaluării se consemnează în fișele de apreciere a pregătirii profesionale precum și în caracterizările individuale ale studenților.

Art.37. - Pentru coordonarea, organizarea și desfășurarea unitară a practicii de specialitate, Academia Forțelor Aeriene are următoarele atribuții:

b. transmite, prin Biroul planificare, organizare și evidență învățământ, la începutul anului universitar, Biroului Învățământ din Statul Major al Forțelor Aeriene, numărul de studenți, pe arme și specialități, precum și perioadele planificate pentru desfășurarea practicii de specialitate;

c. stabilește, prin Biroul planificare, organizare și evidență învățământ, împreună cu departamentele de specialitate și prin instructorii care au în norma didactică disciplina „Practică de specialitate”, arma aviație naviganți din academie, măsurile organizatorice pentru pregătirea în vederea executării practicii de specialitate. După primirea de la S.M.F.A. a numărului de locuri repartizate pe unități/structuri, instructorii respectivi comunică studenților și comandanților de subunități perioada, funcțiile și sarcinile ce le revin pe timpul pregătirii și executării acestei activități;

d. stabilește, prin instructorii care au în norma didactică disciplina „Practică de specialitate”, arma aviație naviganți, măsurile de îndrumare a studenților privind întocmirea caietelor de practică de specialitate, potrivit modelului din **Anexa nr. 5 și Anexa nr. 9**;

e. comunică, prin Biroul planificare, organizare și evidență învățământ, comandantului/șefului structurii responsabile cu practica de specialitate, nominal, studenții repartizați;

f. asigură, prin comandanții de subunități de la Batalionul Studenți, deplasarea studenților și iau măsurile necesare ca, pe timpul practicii de specialitate, să se asigure acestora, la timp, drepturile ce li se cuvin.

Art.38. – Structurile responsabile de executarea practicii de specialitate au următoarele atribuții:

a. stabilesc repartiția numerică a studenților care urmează să execute practica de specialitate, pe grupe de pregătire, desemnează instructorii de zbor responsabili pentru instruirea acestora. În cazul instruirii studenților în structuri ale Ministerului Apărării Naționale, comandanții acestora au obligația de a comunica aceste informații Statului Major al Forțelor Aeriene, conform reglementărilor în vigoare;

b. stabilesc măsurile organizatorice pentru desfășurarea practicii de specialitate și de îndrumare a studenților;

c. organizează și desfășoară evaluarea studenților care execută practica de specialitate;

d. asigură logistica necesară desfășurării practicii de specialitate.

Art.39. – Comandantul/șefii structurilor organizatoare ale practicii de specialitate poartă întreaga răspundere pentru organizarea și desfășurarea activităților pe care le execută studenții și au următoarele atribuții:

a. Când practica de specialitate se desfășoară cu parteneri din afara Ministerului Apărării Naționale, obligațiile partenerului de practică și ale organizatorului de practică sunt stabilite printr-un contract încheiat între cele două părți. Obligațiile fiecărei părți sunt cele prevăzute în **Anexa nr. 2** din prezenta metodologie. Aceste obligații se vor aduce la cunoștință întregului personal subordonat.

b. Când practica de specialitate se desfășoară cu parteneri din cadrul Ministerului Apărării Naționale:

1. aduc la cunoștința întregului personal, în părțile care îl privesc, conținutul Ordinului ministrului apărării nr. M-7/12.01.2007 pentru aprobarea „I.M.-3/23, *Norme de organizare și desfășurare a stagiului/practicii școlare/universitare a elevilor/studenților/cursanților din instituțiile*

militare de învățământ din subordinea Ministerului Apărării” și stabilesc, nominal, prin ordin de zi pe unitate, personalul care conduce, îndrumă și controlează activitățile pe care le desfășoară studenții pe timpul practicii de specialitate;

2. organizează primirea studenților și asigură condițiile necesare îndeplinirii integrale și de calitate a programului de instruire de către escadrilele la care aceștia sunt repartizați;

3. înscriu în ordinul de zi pe unitate studenții prezentați în practica de specialitate;

4. stabilesc măsuri pentru folosirea studenților numai la activitățile corespunzătoare funcției pentru care aceștia se pregătesc;

5. asigură participarea studenților la activitățile importante din unitate: exerciții tactice demonstrative, antrenamente de alertă cu subunitățile la care au fost repartizați, pregătirea preliminară la aeronave etc. Rezultatele obținute stau la baza aprecierii cunoștințelor și întocmirii fișei de apreciere a pregătirii profesionale / caracterizării studentului pe timpul practicii de specialitate;

6. controlează și îndrumă nemijlocit activitățile studenților, insistând asupra formării și perfecționării deprinderilor practice; asigură acestora condițiile necesare pentru studiu individual, în afara orelor de program;

7. asigură cazarea, hrănirea și celelalte condiții necesare desfășurării practicii de specialitate;

8. acordă învoiri și permisii conform reglementărilor în vigoare;

9. iau măsurile necesare pentru respectarea de către studenții aflați în practică de specialitate a normelor de protecție a informațiilor clasificate, a muncii și a mediului etc;

10. organizează activitățile zilnice, potrivit programului orar al unității, asigurând studenților minimum 2 (două) ore pentru studiul individual, precum și participarea acestora la activități cultural-educative și sportive, vizitarea unor muzee și monumente istorice sau la alte asemenea activități ce se pot desfășura în garnizoană.

Art.40. - Comandanții de subunități, cadrele didactice militare / instructorii militari care însoțesc studenții (șefii de detașamente) au următoarele atribuții:

a. la plecarea în practica de specialitate verifică dacă studenții au asupra lor documentele, echipamentul și materialele stabilite; organizează transportul caietelor de practică de specialitate; asigură respectarea regulilor privind transportul și sosirea la timp a studenților la unități;

b. la sosirea în unitatea/structura în care se desfășoară practica de specialitate prezintă studenții comandantului/șefului structurii;

c. în structura în care desfășoară practica studenții, urmăresc modul de cazare și hrănire a studenților și raportează comandantului Academiei Forțelor Aeriene despre sosirea la unitate și începerea executării practicii de specialitate, precum și eventualele probleme deosebite constatate.

Art.41. - Pe timpul practicii de specialitate, studenții sunt obligați să respecte prevederile regulamentelor militare generale referitoare la atribuțiile funcției pe care o exercită, normele de ordine interioară, disciplină militară, protecția informațiilor clasificate, normele de securitate și sănătate în muncă, protecția mediului și să se încadreze în programul orar al structurii.

Art.42. - După prezentarea la instituția desemnată pentru executarea practicii de specialitate, studenții desfășoară următoarele activități:

a. își însușesc condițiile de desfășurare a practicii de specialitate, conținutul programului de instruire și orarul zilnic, precum și regulile specifice de comportare în incinta instituției;

b. participă la exercițiile demonstrative și instructajele metodice, precum și la pregătirea programului cu șefii desemnați;

c. zilnic, execută pregătirea misiunilor de zbor, sub îndrumarea instructorilor de zbor;

d. completează caietul de practică de specialitate cu problemele teoretice studiate; țin evidența rezultatelor obținute și a activității personale de zbor.

Art.43. – Studenții desfășoară toate activitățile ce le revin corespunzător atribuțiilor funcției pe care o încadrează și participă efectiv la îndeplinirea misiunilor structurii în care își desfășoară practica de specialitate.

Art.44. – Pe timpul practicii de specialitate, studenții sunt alocați la drepturile de hrană corespunzător normelor în vigoare, celelalte drepturi fiind asigurate de către Academia Forțelor Aeriene, prin comandanții de subunități de la Batalionul Studenți.

Art.45. – Echipamentul de protecție și de zbor se va asigura conform normelor în vigoare corespunzător activităților pe care le desfășoară studenții.

Art.46. – La cazarea studenților ce execută practica de specialitate se va avea în vedere separarea pe sexe. În afara spațiilor destinate odihnei, se va asigura și un spațiu destinat studiului individual / pregătirii.

Art.47. – (1) La finalizarea perioadei de practică de specialitate, instructorii de zbor de întocmesc studenților „Caracterizarea studentului pe timpul practicii de specialitate”, „Evaluarea adaptării la programul de familiarizare cu mediul de zbor”, „Caracterizarea de zbor” potrivit modelelor din **Anexele nr. 6, 7 și 8**, respectiv **Anexele 10, 11 și 12** atunci când practica se desfășoară cu un partener din afara Ministerului Apărării Naționale.

(2) Documentele se trimit Academiei Forțelor Aeriene, însoțite de o informare privind desfășurarea practicii de specialitate, care cuprinde, în principiu, următoarele:

- a. aprecierea generală asupra organizării și desfășurării practicii de specialitate, precum și asupra modului de îndeplinire a obiectivelor stabilite;
- b. date în legătură cu activitățile desfășurate de studenți pe timpul practicii de specialitate;
- c. concluzii și propuneri pentru îmbunătățirea activității de practică de specialitate, precum și cu privire la măsurile ce se impun pentru îmbunătățirea procesului de învățământ din academie;
- d. În eventualitatea în care timpul pentru întocmirea acestor documente este insuficient din cauza volumului activităților executate până în ultima zi de stagi, acestea vor fi trimise ulterior, în timpul cel mai scurt, către Academia Forțelor Aeriene.

Art.48. – (1) La finalizarea practicii de specialitate, studenții predau documentele, regulamentele, instrucțiunile, materialele, tehnica, încăperile folosite pentru cazare, sălile de specialitate și altele pe care le-au avut în primire, în calitate de persoană aflată în practică de specialitate.

(2) Personalul care însoțește studenții la înapoierea din practica de specialitate execută următoarele:

- a. stabilește măsuri pentru înapoierea în Academia Forțelor Aeriene a tuturor documentelor, materialelor și echipamentului cu care studenții au plecat în practica de specialitate și execută instructajul acestora privind deplasarea;
- b. se prezintă, cu ocazia plecării din instituție, comandantului/șefului structurii împreună cu studenții participanți în practica de specialitate;
- c. raportează șefului Secției Management Educațional, la sosirea în Academia Forțelor Aeriene, despre modul de desfășurare a practicii de specialitate și despre modul în care au fost asigurate condițiile necesare bunei desfășurări a tuturor activităților.

Art.49. (1) La revenirea din practica de specialitate, studenții vor preda obligatoriu caietele de practică în vederea evaluării acestora de către titularii de discipline „Practică de specialitate”.

(2) În Academia Forțelor Aeriene, după terminarea practicii de specialitate, se execută următoarele:

a. analizarea în senat și, separat, în bilanțuri cu studenții, pe arme, ani de studii și subunități, informărilor, rapoartelor și fișelor de apreciere a pregătirii profesionale **și transformarea în note a calificativlor acordate astfel:**

- **exceptional - 10;**
- **foarte bun - 9,00;**
- **bun - 8,00;**
- **corespunzător - 7,00;**
- **mediocru - 6,00;**
- **necorespunzător - 4,00;**

Aceste note vor avea o pondere de 70% din nota finală. Concluziile rezultate din studiul caietelor de practică de specialitate, precum și modul de susținere a lucrării de practică vor avea o pondere de 30%. *Notele se trec în catalogul grupei respective, de către cadrul didactic / instructorul militar care are cuprinsă în norma didactică disciplina „Practica de specialitate”.*

b. înaintarea prin Biroul planificare, organizare și evidență învățământ, către Statul Major al Forțelor Aeriene și Direcția Management Resurse Umane a concluziilor privind organizarea practicii de specialitate cu studenții, eficiența acestei activități de învățământ și propunerile pentru îmbunătățirea sau completarea / modificarea planurilor de învățământ sau a fișelor disciplinelor;

c. stabilirea de măsuri concrete pentru îmbunătățirea procesului de instruire a studenților pe timpul executării practicii de specialitate.

CAPITOLUL V

Dispoziții finale

Art.50. - Prezenta metodologie a fost întocmită în conformitate cu prevederile Legii nr. 258/2007, privind practica elevilor și studenților, cu completările și modificările ulterioare, Ordinului ministrului apărării nr. M-7/12.01.2007 pentru aprobarea „I.M.-3/23, Norme de organizare și desfășurare a stagiului/practicii școlare/universitare a elevilor/studenților/cursanților din instituțiile militare de învățământ din subordinea Ministerului Apărării”; Precizărilor directorului Statului Major General privind organizarea și desfășurarea activităților educaționale în unitățile și instituțiile de învățământ militar din subordinea Statului Major General, Ordinului șefului Statului Major al Forțelor Aeriene privind organizarea și desfășurarea învățământului militar din Forțele Aeriene, Precizărilor șefului Direcției logistice, nr C.A.2 528 din 18.01.2010, privind hrănirea studenților din instituțiile militare de învățământ pe timpul desfășurării practicii de specialitate în unitățile militare.

Art.51. - (1) Modificarea metodologiei se poate face la schimbarea cadrului legal sau la inițiativa a cel puțin două treimi din membrii senatului;

(2) La data aprobării prezentei metodologii (E1-R4), se abrogă vechea metodologie (E1 – R3).

(3) Prezenta metodologie intră în vigoare la data adoptării sale în senatul academei

Art.52. - Anexele nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, și 13 fac parte integrantă din prezenta metodologie.

PREȘEDINTELE SENATULUI
ACADEMIEI FORȚELOR AERIENE „HENRI COANDĂ”

Lt.col.conf.univ.dr.

Adrian LESENCIUC

OBIECTIVELE SPECIFICE ALE PRACTICII DE SPECIALITATE DIFERENȚIATE, PE NIVELURI DE PREGĂTIRE, SPECIALIZĂRI ȘI ANI DE STUDII

a.1. PILOT PE AERONAVE CU MOTOARE REACTIVE, respectiv PILOT PE ELICOPTERE, la Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene „Aurel Vlaicu”

Anul I

a.1.1. Privind formarea și dezvoltarea deprinderilor de comandant de subunitate (lider militar):

- desăvârșirea cunoștințelor de pregătire militară generală;
- însușirea modului de elaborare a documentelor de planificare și evidență a zborului;
- **Instrucția în zbor introductivă** (*Introductory Flight Training - IFT*) reprezintă prima categorie de instrucție care are ca scop evaluarea calităților și aptitudinilor de zbor ale studenților - piloți. Se execută cu aeronave de categoria a IV-a. La finalizarea acestei categorii de instrucție se stabilește următoarea categorie de aeronavă pe care va zbura studentul.

a.1.2. Privind perfecționarea deprinderilor de luptător:

- Instrucția în zbor introductivă (*Introductory Flight Training - IFT*) reprezintă prima categorie de instrucție care are ca scop evaluarea calităților și aptitudinilor de zbor ale studenților - piloți. Se execută cu aeronave de categoria a IV-a. La finalizarea acestei categorii de instrucție se stabilește următoarea categorie de aeronavă pe care va zbura studentul;
- desăvârșirea cunoștințelor teoretice privind exploatarea la sol și în zbor a avionului de școală IAK-52/elicopterului IAR-316B;
- înțelegerea fenomenelor aerodinamice ce stau la baza zborului aeronavei;
- însușirea elementelor caracteristice zborului orizontal, în urcare și în coborâre, virajului precum și a modului de trecere la alte regimuri de zbor, în concordanță cu zborul în cadrul exercițiilor de aclimatizare;
- formarea deprinderilor practice de zbor în tur de pistă;
- desăvârșirea și stabilirea deprinderilor practice de pilotaj în vederea executării zborului în simplă comandă în tur de pistă;
- formarea deprinderilor practice de zbor în zona de maniabilități (executarea virajelor cu diferite înclinări, executarea zborului în picaj cu șandelă, executarea zborului în picaj cu viraj de luptă, etc);
- aprofundarea cunoștințelor de navigație aeriană prin întocmirea traiectelor de zbor și executarea de raiduri aeriene;
- testarea performanțelor fizice în ceea ce privește zborul acrobatic precum și formarea deprinderilor practice pentru aceste misiuni (pentru avionul IAK-52).

Anul II

a.1.3. Privind formarea și dezvoltarea deprinderilor de comandant de subunitate (leader militar):

- desăvârșirea cunoștințelor de pregătire militară generală;
- însușirea modului de elaborare și întocmire a documentelor de planificare și evidență a zborului;

a.1.4. Privind perfecționarea deprinderilor de luptător:

- Instrucția în zbor de bază (*Basic Flying Training - BFT*) are ca scop formarea deprinderilor de bază privind tehnica pilotajului și navigația aeriană ale studenților-piloți pe aeronave de categoria a IV-a pentru obținerea licenței de pilot conform cerințelor pentru pilot particular (*Private Pilot License - PPL*).

- desăvârșirea cunoștințelor teoretice privind exploatarea în zbor a avionului de școală IAK-52 și a elicopterului IAR-316B;
- reluarea antrenamentului pentru executarea zborului în tur de pistă;
- formarea și însușirea deprinderilor practice de zbor în zona de maniabilități la înălțimi mici și razante (H = 600-50 m pentru avionul IAK-52 și H = 200-5 m pentru elicopterul IAR-316B), executarea virajelor cu diferite înclinări, executarea zborului în picaj cu șandelă, executarea zborului în picaj cu viraj de luptă, etc);
- perfecționarea cunoștințelor de navigație aeriană prin întocmirea și calcularea traiectelor de zbor și executarea de raiduri aeriene;
- formarea și însușirea deprinderilor practice pentru zborul acrobatic pentru avionul IAK-52;
- desăvârșirea deprinderilor practice de pilotaj în vederea executării zborului în simplă comandă în tur de pistă, zonă maneabilitate, traiect (și acrobație pentru avionul IAK-52);
- formarea deprinderilor practice și însușirea tehnicii de pilotaj pentru zborul în formație.

Anul III

a.1.5. Privind dezvoltarea deprinderilor de lucru la tehnica din dotare și dezvoltarea deprinderilor de comandant de subunitate (leader militar):

- desăvârșirea cunoștințelor de pregătire militară generală;
- însușirea și perfecționarea modului de elaborare și întocmire a documentelor de planificare și evidență a zborului;
- însușirea de noi cunoștințe, impuse de specificul unităților (subunităților) în care se pregătesc studenții și asigurarea condițiilor de integrare a acestora în viața și activitatea subunităților;
- pregătirea și conducerea efectivă a orelor de specialitate (de cunoaștere și exploatare a tehnicii);
- formarea deprinderilor de bază privind utilizarea eficientă și oportună a echipamentelor și tehnicii militare din dotarea subunității.

a.1.6. Privind perfecționarea deprinderilor de luptător:

- continuarea Instrucției în zbor de bază (Basic Flying Training - BFT) sau începerea Instrucției în zbor avansată (Advanced Flying Training - AFT) care are ca scop dezvoltarea deprinderilor cursanților în tehnica pilotajului, zbor după reguli instrumentale, zbor în formație și navigație aeriană pe aeronava școală de antrenament (IAK-52, IAR-316B, IAR-99 Standard). La finalizarea acestei etape de instrucție se obține brevetul de pilot militar, în cadrul Cursului de Bază.

- desăvârșirea cunoștințelor teoretice privind exploatarea în zbor a avionului de școală IAR-99 Standard;
- formarea deprinderilor specifice zborului cu reacție;
- formarea deprinderilor practice de zbor în tur de pistă și zona de maniabilități (executarea virajelor cu diferite înclinări, executarea zborului în picaj cu șandelă, executarea zborului în picaj cu viraj de luptă, etc);
- perfecționarea cunoștințelor de navigație aeriană prin executarea de raiduri aeriene;
- desăvârșirea deprinderilor practice de pilotaj în vederea executării zborului în simplă comandă;
- formarea deprinderilor practice și însușirea tehnicii de pilotaj pentru executarea zborului acrobatic.
- simularea următoarelor tipuri de misiuni:
  - misiuni de căutare-salvare;
  - misiuni de cercetare;
  - misiuni de transport.

**a.2. PILOT PE AERONAVE CU MOTOARE REACTIVE, respectiv PILOT PE ELICOPTERE
(pentru situația în care practica despecialitate se desfășoară în unități
din afara Ministerului Apărării Naționale)**

Privind perfecționarea deprinderilor de pilot:

- perfecționarea cunoștințelor de pregătire militară generală;
- parcurgerea programului de instruire teoretică și practică în zbor, necesar obținerii licenței CPL(A)-IR/CPL(H);
- însușirea modului de elaborare și întocmire a documentelor de planificare și evidență a zborului, conform reglementărilor civile;
- dobândirea cunoștințelor necesare pentru exploatarea la sol și în zbor a aeronavelor din dotare;
- perfecționarea cunoștințelor de navigație aeriană prin întocmirea și calcularea traiectelor de zbor și executarea de raiduri aeriene în conformitate cu reglementările civile;
- desăvârșirea deprinderilor practice de pilotaj în vederea executării zborului în simplă comandă.

b. AVIAȚIE NENAVIGANȚI

Practica de specialitate a studenților din anii I, II și III, arma aviație nenaviganți, specialitățile controlor de trafic aerian și ofițer de stat major, la Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene și/sau în cadrul bazelor aeriene, în perioada stabilită prin planurile de învățământ, obiectivele activității vizând familiarizarea cu echipamentele și structurile de specialitate, precum și cu procedurile de lucru specifice controlului traficului aerian, respectiv lucrului de stat major:

b.1. CONTROLOR DE TRAFIC AERIAN

Anul I

b.1.1. Privind formarea și dezvoltarea deprinderilor de controlor trafic aerian:

- cunoașterea modului de organizare al Centrului de Operații al Bazei Aeriene, al sistemului de dirijare la aterizare APPROACH, al Turnului de Control (TWR) și atribuțiile pe funcțiuni;
- cunoașterea Sistemelor de Radionavigație de apropiere și aterizare din punct de vedere: rol, dispunere și caracteristici de lucru;
- calcularea elementelor de navigație aeriană estimată ale traiectului(traiectelor) de zbor;
- cunoașterea de Reglementări aeronautice: *Regulamentul pentru zbor al aeronavelor militare*;
- cunoașterea sistemului GCA 2000, caracteristici tehnico-tactice (PAR,ASR,SSR).

b.1.2. Privind perfecționarea aptitudinilor de controlor trafic aerian:

- perfecționarea cunoștințelor de bază privind locul, rolul și misiunile controlorului de trafic aerian în spațiul aerian propriu;
- familiarizarea și exersarea frazeologiei specifice organelor de trafic;
- executarea atribuțiilor specifice organelor de trafic aerian, sub îndrumarea persoanelor încadrate pe aceste funcții;
- formarea deprinderilor de utilizare a hărților de navigație aeriană (hărți de rută , hărți de aerodrom, hărți de obstacole);
- perfecționarea cunoștințelor de bază privind funcționarea și exploatarea individuală a mijloacelor de comunicații (R845, R849,R863 etc);
- inițierea, formarea priceperilor și deprinderilor privind pregătirea pentru lucru, instalarea, exploatarea, strângerea și întreținerea mijloacelor de comunicații;
- prezentarea sistemelor meteorologice SIMIN.

Anul II

b.1.3. Privind formarea și dezvoltarea deprinderilor de controlor trafic aerian:

- cunoașterea modului de organizare al Centrului de Operații al Bazei Aeriene, al sistemului de dirijare la aterizare APPROACH, al Turnului de Control (TWR) și atribuțiile pe funcțiuni;
- cunoașterea Sistemelor de Radionavigație de apropiere și aterizare din punct de vedere :rol, dispunere și caracteristici de lucru;
- calcularea elementelor de navigație aeriană estimată ale traiectului(traiectelor) de zbor;
- cunoașterea de Reglementări aeronautice :*regulamentul pentru zbor al aeronavelor militare*;
- cunoașterea sistemului GCA 2000, caracteristici tehnico-tactice (PAR,ASR,SSR);
- cunoașterea tehnicii de aviație (caracteristici tehnico-tactice ale aeronavelor din dotarea bazelor, loc de dispunere , reguli de circulație pe aerodrom etc.);
- cunoașterea Normelor de Aerodrom (specifice);
- cunoașterea teoretică a fenomenelor meteorologice potențial periculoase zborului: ceață, oraje, turbulențe, givraj;
- cunoașterea operațiunilor în condiții de vizibilitate redusă;
- cunoașterea obligațiilor ce revin controlorilor de trafic de la controlul de apropiere pe timpul executării procedurii de apropiere pentru aterizare;
- cunoașterea sistemului FDEX.

b.1.4. Privind perfecționarea aptitudinilor de controlor trafic aerian:

- perfecționarea cunoștințelor de bază privind locul, rolul și misiunile controlorului de trafic aerian în spațiul aerian propriu;
- familiarizarea și exersarea frazeologiei specifice organelor de trafic;
- executarea atribuțiilor specifice organelor de trafic aerian, în calitate de dublură;
- formarea deprinderilor de utilizare a hărților de navigație aeriană (hărți de rută , hărți de aerodrom, hărți de obstacole);
- perfecționarea cunoștințelor de bază privind construcția, funcționarea și exploatarea individuală a mijloacelor de comunicații (R845, R849,R863 etc);
- inițierea, formarea priceperilor și deprinderilor privind pregătirea pentru lucru, instalarea, exploatarea, strângerea și întreținerea mijloacelor de comunicații;
- inițierea în conducerea activității de zbor, la nivelul unității de aviație;
- prezentarea sistemelor meteorologice SIMIN;
- cunoașterea sistemului GCA 2000, (PAR,ASR,SSR), informațiile afișate pe display comenzi și meniuri;
- participarea la activitatea de zbor în COBA/APP/TWR1, 2.

Anul III

b.1.5. Privind formarea și dezvoltarea deprinderilor de controlor trafic aerian:

- cunoașterea modului de organizare al Centrului de Operații al Bazei Aeriene, al sistemului de dirijare la aterizare APPROACH, al Turnului de Control (TWR) și atribuțiile pe funcțiuni;
- cunoașterea Sistemelor de Radionavigație de apropiere și aterizare din punct de vedere :rol, dispunere și caracteristici de lucru;
- calcularea elementelor de navigație aeriană estimată ale traiectului(traiectelor) de zbor;
- cunoașterea de Reglementări aeronautice :*Regulamentul pentru zbor al aeronavelor militare*;
- cunoașterea sistemului GCA 2000, caracteristici tehnico-tactice (PAR,ASR,SSR);
- cunoașterea tehnicii de aviație (caracteristici tehnico-tactice ale aeronavelor din dotarea bazelor, loc de dispunere , reguli de circulație pe aerodrom etc.);

- cunoașterea Normelor de Aerodrom (specifice);
- cunoașterea teoretică a fenomenelor meteorologice periculoase zborului: ceață, oraje, turbulențe, givraj ;
- cunoașterea operațiunilor în condiții de vizibilitate redusă;
- cunoașterea obligațiilor ce revin controlorilor de trafic de la controlul de apropiere pe timpul executării procedurii de apropiere pentru aterizare;
- cunoașterea sistemului FDEX;
- cunoașterea coordonării traficului aerian operațional cu cel general.

b.1.6. Privind perfecționarea aptitudinilor de controlor trafic aerian:

- perfecționarea cunoștințelor de bază privind locul, rolul și misiunile controlorului de trafic aerian în spațiul aerian propriu;
- familiarizarea și exersarea frazeologiei specifice organelor de trafic;
- executarea atribuțiilor specifice organelor de trafic aerian, în calitate de dublură;
- formarea deprinderilor de utilizare a hărților de navigație aeriană (hărți de rută , hărți de aerodrom, hărți de obstacole);
- perfecționarea cunoștințelor de bază privind construcția, funcționarea și exploatarea individuală a mijloacelor de comunicații (R845, R849, R863 etc);
- inițierea, formarea priceperilor și deprinderilor privind pregătirea pentru lucru, instalarea, exploatarea, strângerea și întreținerea mijloacelor de comunicații;
- inițierea în conducerea activității de zbor, la nivelul unității de aviație;
- prezentarea sistemelor meteorologice SIMIN;
- cunoașterea sistemului GCA 2000, (PAR,ASR,SSR), informațiile afișate pe display comenzi și meniuri;
- participarea la activitatea de zbor în PC/APP/TWR1, 2;
- cunoașterea modului de intervenție în situații de urgență.

b.2. OFİTER DE STAT MAJOR AVIAȚIE NENAVIGANȚI

Anul I

b.2.1. Privind formarea și dezvoltarea deprinderilor de ofițer de stat major:

- cunoașterea rolului și misiunilor Flotilei Aeriene ;
- cunoașterea modului de organizare al Flotilei Aeriene, compunere, amplasamente funcțiuni;
- cunoașterea tehnicii de aviație (caracteristici tehnico-tactice ale aeronavelor din dotarea bazelor, loc de dispunere , reguli de circulație pe aerodrom etc.);
- cunoașterea Normelor de Aerodrom;
- cunoașterea structurii și atribuțiilor secției/biroului stat major la nivel de escadrilă, subunitate și flotilă aeriană.

b.2.2. Privind perfecționarea deprinderilor de ofițer de stat major și luptător:

- perfecționarea cunoștințelor de bază privind locul, rolul și misiunile escadrilei de vânătoare/bombardament, transport și elicoptere;
- dezvoltarea capacității de a folosi corect termenii și noțiunile specifice armei aviație;
- perfecționarea deprinderilor de a citi hărțile topografice în raioane și pe direcții date;
- perfecționarea deprinderilor practice necesare orientării în teren cu și fără hartă și întocmirea documentelor grafice de luptă (instrucție);
- însușirea cunoștințelor și formarea deprinderilor de a determina rapid și precis pe hărțile topografice distanțe, coordonate, unghiuri de pantă și vizibilitatea între două puncte;
- cunoașterea echipamentelor individuale de detecție a agenților chimici și a mediilor radioactive și formarea deprinderilor de folosire a acestora în medii C.B.R.N.;

- perfecționarea cunoștințelor de bază privind construcția, funcționarea și exploatarea individuală a mijloacelor de comunicații;
- dezvoltarea spiritului de inițiativă și lucrul în echipă.

Anul II

b.2.3. Privind formarea și dezvoltarea deprinderilor de ofițer de stat major:

- cunoașterea rolului și misiunilor Bazei Aeriene;
- cunoașterea modului de organizare al Bazei Aeriene, compunere, amplasamente funcțiuni;
- cunoașterea modului de organizare al Centrului de Operații al Bazei Aeriene, al sistemului de dirijare la aterizare APPROACH, al Turnului de Control (TWR) și atribuțiile pe funcțiuni;
- cunoașterea tehnicii de aviație (caracteristici tehnico-tactice ale aeronavelor din dotarea bazelor, loc de dispunere, reguli de circulație pe aerodrom etc.);
- cunoașterea Normelor de Aerodrom;
- cunoașterea structurii și atribuțiilor secției/biroului stat major la nivel de escadrilă, subunitate și bază aeriană;
- cunoașterea atribuțiilor funcționale ale ofițerului (3/4) de stat major la nivel escadrilă.

b.2.4. Privind perfecționarea deprinderilor de ofițer de stat major și luptător:

- perfecționarea cunoștințelor de bază privind locul, rolul și misiunile escadrilei de vânătoare/bombardament, transport și elicoptere;
- perfecționarea tehnicilor de acțiune individuală în câmpul tactic, în condițiile întrebunțării de către inamic a mijloacelor convenționale și neconvenționale, indiferent de condițiile de timp, anotimp și stare a vremii;
- dezvoltarea capacității de a folosi corect termenii și noțiunile specifice armei aviație;
- perfecționarea deprinderilor de a citi hărțile topografice în raioane și pe direcții date;
- perfecționarea deprinderilor practice necesare orientării în teren cu și fără hartă și întocmirea documentelor grafice de luptă;
- perfecționarea și cunoașterea întocmirii documente de stat major (rapoarte, note telefonice, note raport etc);
- însușirea cunoștințelor și formarea deprinderilor de a determina rapid și precis pe hărțile topografice distanțe, coordonate, unghiuri de pantă și vizibilitatea între două puncte;
- cunoașterea echipamentelor individuale de detecție a agenților chimici și a mediilor radioactive și formarea deprinderilor de folosire a acestora în medii C.B.R.N.;
- perfecționarea cunoștințelor de bază privind construcția, funcționarea și exploatarea individuală a mijloacelor de comunicații;
- dezvoltarea spiritului de inițiativă și lucrul în echipă.

Anul III

b.2.5. Privind formarea și dezvoltarea deprinderilor de ofițer de stat major:

- cunoașterea rolului și misiunilor Bazei Aeriene;
- cunoașterea modului de organizare al Bazei Aeriene, compunere, amplasamente funcțiuni;
- cunoașterea modului de organizare al Centrului de Operații al Bazei Aeriene, al sistemului de dirijare la aterizare APROACH, al Turnului de Control (TWR) și atribuțiile pe funcțiuni;
- cunoașterea tehnicii de aviație (caracteristici tehnico-tactice ale aeronavelor din dotarea bazelor, loc de dispunere, reguli de circulație pe aerodrom etc.);
- cunoașterea Normelor de Aerodrom;
- cunoașterea structurii și atribuțiilor secției/biroului stat major la nivel de escadrilă, subunitate și bază aeriană;
- cunoașterea atribuțiilor funcționale ale ofițerului (3/4) de stat major la nivel escadrilă;
- cunoașterea atribuțiilor funcționale ale ofițerului (3/4) din compunerea biroului pregătire de luptă al bazei aeriene.

b.2.6. Privind perfecționarea deprinderilor de ofițer de stat major și luptător:

- perfecționarea cunoștințelor de bază privind locul, rolul și misiunile escadrilei de vânătoare/bombardament, transport și elicoptere;
- perfecționarea tehnicilor de acțiune individuală în câmpul tactic, în condițiile întrebuințării de către inamic a mijloacelor convenționale și neconvenționale, indiferent de condițiile de timp, anotimp și stare a vremii;
- formarea abilităților și aptitudinilor de a acționa în teren în situații complexe, întrebuințând optim resursele proprii sau cele din forma acțiunilor de luptă;
- îndeplinirea obiectivului general de formare a luptătorului, compatibil cu nivelul de instruire al luptătorului din armatele statelor membre NATO, prin instruire intensă;
- dezvoltarea capacității de a folosi corect termenii și noțiunile specifice armei aviație;
- perfecționarea deprinderilor de a citi hărțile topografice în raioane și pe direcții date;
- perfecționarea deprinderilor practice necesare orientării în teren cu și fără hartă și întocmirea documentelor grafice de luptă;
- perfecționarea și cunoașterea întocmirii documente de stat major (rapoarte, note telefonice, note raport etc);
- însușirea cunoștințelor și formarea deprinderilor de a determina rapid și precis pe hărțile topografice distanțe, coordonate, unghiuri de pantă și vizibilitatea între două puncte;
- cunoașterea echipamentelor individuale de detecție a agenților chimici și a mediilor radioactive și formarea deprinderilor de folosire a acestora în medii C.B.R.N.;
- perfecționarea cunoștințelor de bază privind construcția, funcționarea și exploatarea individuală a mijloacelor de comunicații;
- dezvoltarea spiritului de inițiativă și lucrul în echipă;
- inițierea, formarea priceperilor și deprinderilor privind pregătirea pentru lucru, instalarea, exploatarea, strângerea și întreținerea mijloacelor de comunicații.

b. ARTILERIE ȘI RACHETE ANTIAERIENE

c.1. Practica de specialitate a studenților din anii I, II și III, ARMA ARTILERIE ȘI RACHETE ANTIAERIENE DIN FORȚELE TERESTRE, se desfășoară la Centrul de Instruire pentru Artilerie Terestră și Artilerie Antiaeriană din cadrul Școlii de Aplicație pentru Unități Sprijin de Luptă - Sibiu sau în structuri operaționale din subordinea S.M.F.T., respectiv practica de specialitate a studenților din anii I, II și III, **ARMA ARTILERIE ȘI RACHETE ANTIAERIENE DIN FORȚELE AERIENE**, se desfășoară la Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene - Boboc sau în unități operaționale din subordinea S.M.F.A., în perioada stabilită prin planurile de învățământ, obiectivele activității vizând cunoașterea și instruirea la tehnica de luptă specifică și trageri cu tehnica de luptă în poligon:

Anul I

c.1.1. Privind formarea și dezvoltarea deprinderilor de lucru la tehnica din dotare:

- instruirea la tehnica din dotare, formarea și perfecționarea deprinderilor practic-aplicative în calitate de servant/operator/trăgător, astfel încât să fie în măsură să execute trageri de luptă în condiții complexe, atât ziua cât și noaptea în TIPTSA;
- însușirea și definirea corectă a legilor și principiilor care stau la baza construcției și funcționării sistemelor de artilerie antiaeriană;
- identificarea, compararea și sintetizarea principiilor de construcție și funcționare a componentelor și ansamblelor din compunerea sistemelor ;
- corelarea și integrarea cunoștințelor în sisteme acționale pentru întrebuințarea în luptă a sistemelor de artilerie antiaeriană (să facă legătura între disciplinele de tehnică, tactică și trageri);

- formarea de convingeri ferme și durabile privind responsabilitatea în pregătirea de specialitate, cultivarea spiritului de lucru în echipă;
- obținerea de calificative foarte bune la tragerile de instrucție/învățământ cu tehnica de artilerie antiaeriană de cal. 30 mm./ 57mm. în TIPTSA Capu Midia.

c.1.2. Privind perfecționarea deprinderilor de luptător:

- perfecționarea deprinderilor practice de utilizare corectă, precisă și în barem a aparaturii optice din înzestrarea subunităților;
- formarea de convingeri ferme și durabile privind rolul și importanța utilizării aparaturii artileristice și optice, pentru îndeplinirea eficientă a misiunii de luptă primare;
- însușirea procedeelelor expeditiv de măsurare a distanțelor în teren;
- perfecționarea deprinderilor de a citi hărțile topografice în raioane și pe direcții date;
- perfecționarea deprinderilor practice necesare orientării în teren cu și fără hartă și întocmirea documentelor grafice de luptă;
- perfecționarea deprinderilor de utilizare a echipamentelor individuale de detecție a agenților chimici și a mediilor radioactive;
- formarea priceperilor și deprinderilor privind pregătirea pentru lucru exploatarea și întreținerea mijloacelor de comunicații;

Anul II

c.2.1. Privind formarea și dezvoltarea deprinderilor de lucru la tehnica din dotare:

- instruirea la tehnica din dotare și formarea deprinderilor practic-aplicative în calitate de comandant de grupă/instalație/tun;
- identificarea în dispozitiv și însușirea corectă a terminologiei de bază privind organizarea, înzestrarea, asigurarea acțiunilor și protecția forței, precum și comanda-controlul subunităților de artilerie antiaeriană, conform instrucțiunilor tactice în vigoare;
- formarea deprinderilor practice privind întrebuințarea în luptă a sistemelor de Art.A.A. în diferite situații tactice, ținând cont de particularitățile de tragere;
- însușirea de noi cunoștințe, impuse de specificul unităților (subunităților) în care se pregătesc studenții și asigurarea condițiilor de integrare a acestora în viața și activitatea subunităților;
- formarea deprinderilor de bază privind utilizarea eficientă și oportună a echipamentelor și tehnicii militare din dotarea subunității;
- corelarea și integrarea cunoștințelor în sisteme acționale pentru întrebuințarea în luptă a sistemelor de apărare aeriană (să facă legătura între disciplinele de tehnică, tactică de specialitate și teoria tragerilor antiaeriene);
- pregătirea și conducerea orelor de specialitate (de cunoaștere și exploatare a tehnicii);
- participarea la activitățile planificate în cadrul Z.V.I.T.A.;
- formarea de convingeri ferme și durabile privind responsabilitatea în pregătirea de specialitate, cultivarea spiritului de lucru în echipă;

Anul III

c.3.1. Privind dezvoltarea deprinderilor de lucru la tehnica din dotare și dezvoltarea deprinderilor de comandant de subunitate (leader militar)

- formarea deprinderilor practic-aplicative în calitate de comandant de pluton (secție)/șef de cabină ;
- identificarea în dispozitiv și însușirea corectă a terminologiei de bază privind organizarea, înzestrarea, asigurarea acțiunilor și protecția forței, precum și comanda-controlul subunităților de rachete antiaeriene, conform instrucțiunilor tactice în vigoare;
- formarea deprinderilor practice privind întrebuințarea în luptă a sistemelor de R.A.A. în diferite situații tactice, ținând cont de particularitățile de tragere;

- participă la întocmirea documentelor de planificare și conducere a exercițiilor prevăzute în această perioadă;
- participă la activitățile planificate în cadrul Z.V.I.T.A.;
- conducerea activităților de întreținere a armamentului după instrucție și participă la verificarea zilnică a armamentului subunității;
- cunoașterea principiilor generale privind organizarea, construcția și funcționarea sistemelor de rachete antiaeriene;
- conducerea efectivă a orelor de pregătire militară de bază și de specialitate (dacă este cazul);
- implementarea în practică a cunoștințelor privind folosirea P.I.I. și P.I.M.;
- însușirea de noi cunoștințe, impuse de specificul funcțiilor pentru care se pregătesc studenții și asigurarea condițiilor de integrare a acestora în viața și activitatea subunităților;
- formarea deprinderilor de bază privind utilizarea eficientă și oportună a echipamentelor și tehnicii militare din dotarea subunității;

c. RADIOLOCAȚIE

Practica de specialitate a studenților din anii I, II și III, arma RADIOLOCAȚIE, se desfășoară în unități operaționale din subordinea S.M.F.A., în perioada stabilită prin planurile de învățământ, obiectivele activității vizând în special formarea și dezvoltarea deprinderilor de lucru la tehnica din dotare:

Anul I

- instruirea la tehnica din dotare și formarea primelor deprinderi practic-aplicative în calitate de operator radar;
- însușirea cunoștințelor teoretice privind întrebuințarea radarului pentru descoperirea aeronavelor care evoluează la H mici, H medii și H mari;
- însușirea cunoștințelor teoretice pentru întrebuințarea radarului în condiții de război electronic;
- însușirea cunoștințelor teoretice privind organizarea subunităților de radiolocație;
- însușirea de noi cunoștințe, impuse de specificul unităților (subunităților) în care se pregătesc studenții și asigurarea condițiilor de integrare a acestora în viața și activitatea studenților ;
- dezvoltarea cunoștințelor teoretice și formarea deprinderilor practice privind principiile constructive și de funcționare a stațiilor de radiolocație, precum și însușirea principiilor de organizare și executarea a controlului funcțional și a lucrărilor de mentenanță a instalațiilor de radiolocație;
- însușirea noțiunilor teoretice și practice fundamentale referitoare la cunoașterea rolului, restricțiilor și mnemonica fluxului informațional dat de sistemele de afișare din punctul de conducere aerian;
- să-și formeze deprinderi practice de bază pentru utilizarea instalațiilor de radiolocație analogice și digitale și a sistemelor de afișare din înzestrarea Forțelor Aeriene;
- consolidarea terminologiei de specialitate în domeniul radar;
- formarea deprinderilor de bază privind utilizarea eficientă și oportună a echipamentelor și tehnicii militare din dotarea subunității;
- participarea la executarea controlului funcțional, la verificarea parametrilor stațiilor de radiolocație, la executarea lucrărilor de mentenanță și la instructajele metodice, precum și la pregătirea programului cu comandanții de subunități;
- formarea de convingeri ferme și durabile privind responsabilitatea în pregătirea de specialitate, cultivarea spiritului de lucru în echipă;
- perfecționarea deprinderilor în domeniul pregătirii militare și formarea de noi deprinderi;
- aplicarea în practică a cunoștințelor privind arhitectura rețelelor de calculatoare și protocoalelor de transmitere a datelor;

- executarea studiului individual al bibliografiei indicate de comandanții structurii în cadrul căreia execută practica;
- completarea caietelor de stagiu cu programul desfășurat în această perioadă conform I.M.-3/23 / 2007;

Anul II

- consolidarea cunoștințelor teoretice privind organizarea subunităților de Radiolocație;
- instruirea la tehnica din dotare și dezvoltarea deprinderilor practic-aplicative în calitate de operator și formarea deprinderilor practic-aplicative în calitate de șef echipa/grup radare;
- perfecționarea și dezvoltarea cunoștințelor teoretice privind conducerea subunităților de Radiolocație
  - însușirea de noi cunoștințe, impuse de specificul unităților (subunităților) în care se pregătesc studenții și asigurarea condițiilor de integrare a acestora în viața și activitatea subunităților;
  - aplicarea în practică a cunoștințelor privind arhitectura rețelelor de calculatoare și protocoalelor de transmitere a datelor;
  - cunoașterea principiilor generale privind organizarea, construcția și funcționarea stațiilor de radiolocație, precum și a algoritmului operațiunilor controlului funcțional și lucrărilor de mentenanță executate la instalațiile de radiolocație;
  - formarea deprinderilor de bază privind utilizarea eficientă și oportună a echipamentelor și tehnicii militare din dotarea subunității;
  - participarea la executarea controlului funcțional, la verificarea parametrilor stațiilor de radiolocație, la executarea lucrărilor de mentenanță și la instructajele metodice, precum și la pregătirea programului cu comandanții de subunități;
  - formarea de convingeri ferme și durabile privind responsabilitatea în pregătirea de specialitate, cultivarea spiritului de lucru în echipă;
  - să-și perfecționeze deprinderile de bază în domeniul pregătirii militare în calitate de comandant de grupă/similar;
  - executarea studiului individual al bibliografiei indicate de comandanții structurii în cadrul căreia execută practica;
  - completarea caietelor de stagiu cu programul desfășurat în această perioadă conform I.M.-3/23 / 2007;

Anul III

- consolidarea cunoștințelor teoretice privind organizarea subunităților de Radiolocație;
- instruirea la tehnica din dotare și dezvoltarea deprinderilor practic-aplicative în calitate de șef echipa/grup radare și formarea deprinderilor în calitate de șef tură punct fuziune senzori;
- însușirea de cunoștințe teoretice privind organizarea punctelor de fuziune senzori și principalele activități desfășurate de operatori și șeful de tură din punctul de fuziune senzori;
- însușirea de noi cunoștințe, impuse de specificul unităților (subunităților) în care se pregătesc studenții și asigurarea condițiilor de integrare a acestora în viața și activitatea subunităților;
- perfecționarea și dezvoltarea cunoștințelor teoretice privind conducerea subunităților de Radiolocație
  - participarea la executarea controlului funcțional, la verificarea parametrilor stațiilor de radiolocație, la executarea lucrărilor de mentenanță și la instructajele metodice, precum și la pregătirea programului cu comandanții de subunități;
  - formarea de convingeri ferme și durabile privind responsabilitatea în pregătirea de specialitate, cultivarea spiritului de lucru în echipă;
  - desfășoară activități de stat major pentru pregătirea programului cu comandanții de subunități;

- participarea la conducerea activităților de instrucție la nivel subunității de radiolocație;
- să-și perfecționeze deprinderile de bază în domeniul pregătirii militare în calitate de comandant de pluton/similar;
- participarea la executarea lucrărilor de întreținere tehnică, activități de dirijare și control al traficului, instructaje metodice;
- executarea studiului individual al bibliografiei indicate de comandanții structurii în cadrul căreia execută practica;
- completarea caietelor de stagiu cu programul desfășurat în această perioadă conform I.M.-3/23 / 2007;

d. RĂZBOI ELECTRONIC ÎN AVIAȚIE ȘI APĂRARE AERIANĂ

Practica de specialitate a studenților din anii I, II și III, arma RĂZBOI ELECTRONIC ÎN AVIAȚIE ȘI APĂRARE AERIANĂ, se desfășoară în unități operaționale de specialitate, în perioada stabilită prin planurile de învățământ, obiectivele activității vizând în special formarea și dezvoltarea deprinderilor de lucru la tehnica din dotare:

Anul I

- instruirea la tehnica din dotare și formarea primelor deprinderi practic-aplicative în calitate de operator sisteme RE non-comunicații sau comandant grupă/echipaj;
- însușirea cunoștințelor teoretice privind întrebuințarea sistemelor de război electronic pentru descoperirea radarelor de la bordul aeronavelor inamice și neutralizarea acestora;
- însușirea cunoștințelor teoretice și practice privind organizarea subunităților de război electronic (RE);
- însușirea de noi cunoștințe, impuse de specificul unităților (subunităților) în care se pregătesc studenții și asigurarea condițiilor de integrare a acestora în viața și activitatea studenților;
- dezvoltarea cunoștințelor teoretice și formarea deprinderilor practice privind principiile constructive și de funcționare ale sistemelor RE non-comunicații, precum și însușirea principiilor de organizare și executare a controlului funcțional și a lucrărilor de mentenanță a acestora;
- însușirea noțiunilor teoretice și practice fundamentale referitoare la cunoașterea rolului, restricțiilor și mnemonica fluxului informațional dat de sistemele de război electronic non-comunicații;
- să-și formeze deprinderi practice de bază pentru utilizarea sistemelor de război electronic non-comunicații și a unor sisteme de afișare din înzestrarea Forțelor Aeriene;
- consolidarea terminologiei de specialitate în domeniul războiului electronic non-comunicații;
- formarea deprinderilor de bază privind utilizarea eficientă și oportună a echipamentelor și tehnicii militare din dotarea subunității;
- participarea la executarea controlului funcțional, la verificarea parametrilor sistemelor de război electronic non-comunicații, la executarea lucrărilor de mentenanță și la instructajele metodice, precum și la pregătirea programului cu comandanții de subunități;
- formarea de convingeri ferme și durabile privind responsabilitatea în pregătirea de specialitate, cultivarea spiritului de lucru în echipă;
- perfecționarea deprinderilor în domeniul pregătirii militare de bază și formarea de noi deprinderi;
- aplicarea în practică a cunoștințelor privind arhitectura rețelelor de calculatoare și protocoalele de transmitere a datelor;
- executarea studiului individual al bibliografiei indicate de comandanții structurii în cadrul căreia execută practica;
- completarea caietelor de stagiu cu programul desfășurat în această perioadă conform I.M.-3/23/2007;

Anul II

- instruirea la tehnica din dotare și dezvoltarea deprinderilor practic-aplicative în calitate de operator și formarea deprinderilor practic-aplicative în calitate de șef stație/comandant pluton;
- perfecționarea și dezvoltarea cunoștințelor teoretice privind conducerea subunităților de război electronic
- însușirea de noi cunoștințe, impuse de specificul unităților (subunităților) în care se pregătesc studenții și asigurarea condițiilor de integrare a acestora în viața și activitatea subunităților;
- aplicarea în practică a cunoștințelor privind arhitectura rețelelor de calculatoare și protocoalelor de transmitere a datelor;
- cunoașterea principiilor generale privind organizarea, construcția și funcționarea stațiilor de bruiaj/razboi electronic;
- formarea deprinderilor de bază privind utilizarea eficientă și oportună a instalațiilor radioelectronice, senzorilor optoelectronici și de război electronic și a sistemelor de afișare din dotarea subunității de război electronic;
- participarea la executarea controlului funcțional, la verificarea parametrilor stațiilor, la executarea lucrărilor de mentenanță și la instructajele metodice, precum și la pregătirea programului cu comandanții de subunități;
- formarea de convingeri ferme și durabile privind responsabilitatea în pregătirea de specialitate, cultivarea spiritului de lucru în echipă;
- să-și perfecționeze deprinderile de bază în domeniul pregătirii militare în calitate de comandant de grupă/similar;
- executarea studiului individual al bibliografiei indicate de comandanții structurii în cadrul căreia execută practica;
- completarea caietelor de stagiu cu programul desfășurat în această perioadă conform I.M.-3/23 / 2007;

Anul III

- perfecționarea și dezvoltarea cunoștințelor teoretice privind conducerea și organizarea subunităților de razboi electronic;
- instruirea la tehnica din dotare și dezvoltarea deprinderilor practic-aplicative în calitate de operator și formarea deprinderilor practic-aplicative în calitate de șef stație/comandant pluton;
- însușirea de noi cunoștințe, impuse de specificul unităților (subunităților) în care se pregătesc studenții și asigurarea condițiilor de integrare a acestora în viața și activitatea subunităților;
- aplicarea în practică a cunoștințelor privind arhitectura rețelelor de calculatoare și protocoalelor de transmitere a datelor;
- însușirea principiilor generale privind organizarea, construcția și funcționarea stațiilor de război electronic, precum și a algoritmului operațiunilor controlului funcțional și lucrărilor de mentenanță executate la instalațiile de război electronic;
- să-și formeze deprinderile practice în utilizarea instalațiilor radioelectronice, sistemelor de afișare, senzorilor optoelectronici și de război electronic;
- să-și perfecționeze deprinderile de bază în domeniul pregătirii militare în calitate de comandant de pluton/similar;
- formarea deprinderilor de bază privind utilizarea eficientă și oportună a echipamentelor și tehnicii militare din dotarea subunității;
- participarea la executarea controlului funcțional, la verificarea parametrilor stațiilor, la executarea lucrărilor de mentenanță și la instructajele metodice, precum și la pregătirea programului cu comandanții de subunități;
- formarea de convingeri ferme și durabile privind responsabilitatea în pregătirea de specialitate, cultivarea spiritului de lucru în echipă;

- perfecționarea deprinderilor în domeniul pregătirii militare și formarea de noi deprinderi;
- executarea studiului individual al bibliografiei indicate de comandanții structurii în cadrul căreia execută practica;
- completarea caietelor de stagiu cu programul desfășurat în această perioadă conform I.M.-3/23 / 2007;

OBLIGAȚIILE ORGANIZATORULUI DE PRACTICĂ ȘI PARTENERULUI DE PRACTICĂ DIN AFARA MINISTERULUI APĂRĂRII NAȚIONALE

1. Obligațiile partenerului de practică

Școala Superioară de Aviație Civilă / Ministerul Transporturilor

- Să asigure studenților Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” instruirea teoretică și practică în zbor în conformitate cu planul de învățământ al Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” și cu prevederile Subpărții D, Secțiunea 1 din cadrul Regulamentului (UE) 1178/2011 și Anexei la Decizia ED 2011/016/R, AMC1 FCL. 305 și manualului de instruire ATO;
- instruirea teoretică și practică în zbor va fi structurată astfel încât la finalul studiilor universitare studenții din arma aviație naviganți să obțină, sau să îndeplinească condițiile pentru obținerea, după caz, certificatul (brevetul) CPL(A)-IR sau CPL(H);
- urmărește și înregistrează pe întreaga perioadă de practică, prezența la activitate a practicanților și semnalează eventualele abateri conducerii Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”;
- desemnează persoanele care se ocupă de îndrumarea și urmărirea activității de practică a studenților;
- instructorii de zbor ai școlii cooperează cu instructorii academiei pentru monitorizarea aptitudinilor de zbor ale studenților pe timpul desfășurării practicii de zbor;
- îi ajută pe practicanți să își urmărească obiectivele menționate în fișa disciplinei, punându-le la dispoziție mijloacele necesare;
- instruieste practicanții cu privire la normele de protecție a muncii și de apărare împotriva incendiilor, specifice activităților pe care le vor desfășura;
- la sfârșitul activității de practică, efectuează o evaluare a cunoștințelor practicanților și acordă calificative fiecărui student;
- eliberează pentru fiecare practicanț (cursant) în parte „*Caracterizarea studentului pe timpul practicii de specialitate*” și „*Caracterizarea de zbor*”;
- eliberează la finalul perioadei de practică în funcție de activitățile desfășurate și rezultatele obținute, pentru fiecare practicanț în parte, următoarele documente:
  - atestat de absolvire a cursului pentru obținerea licenței de pilot comercial pentru avion *INSTRUMENT RATING* CPL(A)-IR sau elicopter CPL(H);
  - certificatul de operator radio în sistem aeronautic mobil și aeronautic mobil prin satelit;
  - după caz un certificat de participare la cursurile la care practicanții (cursanți) au participat;
  - foaia matricolă.
- asigură pe cheltuiala proprie pachetul complet de instruire teoretică și practică pentru cursul pentru obținerea CPL(A)-IR / CPL(H) , inclusiv manuale, geantă pentru pilot, rigle pentru navigație, log book etc.
- va încheia contracte de asigurare completă pentru aeronavele folosite pe timpul practicii, pentru studenți pe timpul desfășurării practicii și pentru terți în condiții similare celor privind asigurarea cursanților proprii;
- pe toată durata practicii va asigura asistență medicală primară și de urgență pentru toți practicanții (cursanții).

1. Obligațiile organizatorului de practică

- Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” garantează că va recunoaște toate deciziile de suspendare/întrerupere a activității de instruire în scopul formării profesionale în favoarea unuia sau mai multor cursanți în situația în care partenerul de practică îi va furniza în scris, argumentat și documentat, rapoarte prin care sunt sesizate acte, fapte sau situații care conduc, din punct de vedere al reglementarilor aeronautice în vigoare, la încetarea instruirii;

- Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” va asigura echipamentul de protecție pentru zbor pentru fiecare practicant (cursant) în parte, în conformitate cu prevederile specifice Ministerului Apărării Naționale;

- Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” va asigura prezența practicanților (cursanți) la toate activitățile de practică de specialitate, cu excepția cazurilor în care pentru situații precum participarea la misiuni, mobilizare, război este necesară participarea acestora în calitate de personal militar.

- Ministerului Apărării Naționale (prin unitățile militare unde respectiva persoană este înmatriculată/încadrată) îi revine obligația de a înștiința în scris partenerul de practică, în termen de 5 zile lucrătoare despre situația neîndeplinirii culpabile a obligației de a lucra 5 ani în sistemul aviației militare românești;

- Organizează admiterea la practica de specialitate în conformitate cu examinărilor medicale efectuate de către Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială. Rezultatele selecției se vor comunica partenerului de practică în scris, printr-o notificare ce va cuprinde datele de identificare ale studenților - practicanți (cursanți) – selectați.

ROMÂNIA
MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
ACADEMIA FORȚELOR AERIENE "HENRI COANDĂ"

NECLASIFICAT
Exemplarul unic

CAIET DE PRACTICĂ DE SPECIALITATE

(model)

**ÎN VEDEREA EXECUTĂRII PRACTICII DE SPECIALITATE DE CĂTRE
STUDENȚII DIN ACADEMIA FORȚELOR AERIENE „HENRI COANDĂ”,
DIN ARMELE RACHETE ȘI ARTILERIE ANTIAERIANĂ, RADIOLOCAȚIE,
RĂZBOI ELECTRONIC, CONTROLOR TRAFIC AERIAN OPERAȚIONAL
ȘI AVIAȚIE NENAVIGANȚI**

ANUL _____ SPECIALITATEA _____

GRAD .....

NUME .....

PRENUME .....

UNITATEA MILITARĂ (unde este încadrat studentul/a).....

PERIOADA PRACTICII DE SPECIALITATE : .....

CARNET DE SERVICIU: SERIA ..... NR. ....

CARTE DE IDENTITATE: SERIA .....NR. ....

ADRESA: .....

.....

.....

I. INDICAȚII METODICE

PRIVIND MODUL DE ORGANIZARE ȘI DESFĂȘURARE A PRACTICII DE SPECIALITATE DE CĂTRE STUDENTII DIN ACADEMIA FORȚELOR AERIENE „HENRI COANDĂ”

1.1. PRINCIPII GENERALE:

Practica de specialitate se va executa în unitatea militară ..... Studenții își vor însuși (aprofunda) cunoștințele teoretice necesare privind exploatarea .....

1.2. OBIECTIVELE PRACTICII DE SPECIALITATE (model pentru studenții anului III arma Rachete și Artilerie Antiaeriană):

- formarea deprinderilor practic-aplicative în calitate de comandant de pluton (secție)/șef de cabină;
- identificarea în dispozitiv și însușirea corectă a terminologiei de bază privind organizarea, înzestrarea, asigurarea acțiunilor și protecția forței, precum și comanda-controlul subunităților de rachete antiaeriene, conform instrucțiunilor tactice în vigoare;
- formarea deprinderilor practice privind întrebuințarea în luptă a sistemelor de R.A.A. în diferite situații tactice, ținând cont de particularitățile de tragere;
- participă la întocmirea documentelor de planificare și conducere a exercițiilor prevăzute în această perioadă;
- participă la activitățile planificate în cadrul Z.V.I.T.A.;
- conducerea activităților de întreținere a armamentului după instrucție și participă la verificarea zilnică a armamentului subunității;
- cunoașterea principiilor generale privind organizarea, construcția și funcționarea sistemelor de rachete antiaeriene;
- conducerea efectivă a orelor de pregătire militară de bază și de specialitate (dacă este cazul);
- implementarea în practică a cunoștințelor privind folosirea P.I.I. și P.I.M.;
- însușirea de noi cunoștințe, impuse de specificul funcțiilor pentru care se pregătesc studenții și asigurarea condițiilor de integrare a acestora în viața și activitatea subunităților;
- formarea deprinderilor de bază privind utilizarea eficientă și oportună a echipamentelor și tehnicii militare din dotarea subunității;
- completarea caietelor de practică de specialitate cu programul desfășurat în această perioadă conform I.M.-3/23 / 2007.

1.3. ORGANIZAREA, COORDONAREA ȘI DESFĂȘURAREA PRACTICII DE SPECIALITATE

Practica de specialitate se va desfășura în perioada: .....

Pe toată perioada practicii de specialitate studenții fac parte din efectivele unității, iar comandantul acesteia are asupra lor toate drepturile și îndatoririle stabilite conform reglementărilor în vigoare.

Pe timpul practicii de specialitate studenții desfășoară activități de instruire, în cadrul subunității în care au fost repartizați, în conformitate cu programul zilnic al acesteia pentru:

- însușirea, perfecționarea, aprofundarea și actualizarea cunoștințelor;
- recunoașterea părților componente și aparaturii (instalațiilor);
- vizualizarea dispunerii părților componente și aparaturii (instalațiilor);
- descrierea rolului și funcționării părților componente și aparaturii (instalațiilor);
- conducerea efectivă a orelor de pregătire militară de bază și de specialitate (dacă este cazul).

Conducerea, îndrumarea și controlul activităților de instruire pe timpul practicii de specialitate se fac de către comandanții subunităților în care studenții sunt repartizați. Comandanții subunităților relaționează în permanență cu cadrele didactice / instructorii de la Departamentul de aviație, Departamentul

de apărare aeriană, comisia didactică de tactica aviației și radiolocației și comisia didactică de tactica artileriei și rachetelor antiaeriene care au în norma didactică disciplina „Practică de specialitate”.

1.4. EVALUAREA PRACTICII DE SPECIALITATE

În perioada practicii de specialitate studenții sunt evaluați asupra cunoștințelor însușite și deprinderilor formate precum și asupra calității activității efectuate, potrivit funcțiilor îndeplinite.

Activitatea de evaluare are scopul de a aprecia gradul de îndeplinire a obiectivelor practicii de specialitate.

Evaluarea la finalul practicii de specialitate se realizează prin întocmirea **Fișei de apreciere a pregătirii profesionale** pe timpul practicii de specialitate, completată la punctele A, B, C și E de către evaluatorul inițiator și la punctele D, E de către evaluatorul decident. Notele obținute se înscriu în fișă.

1.5. RESPONSABILITĂȚILE STUDENTULUI:

- se prezintă la comandantul de subunitate având asupra sa actele de identitate și prezintă zilnic caietul de practică de specialitate;

- se subordonează cadrului militar numit prin O.Z.U. de către comandantul de subunitate, care va răspunde pe întreaga perioadă a practicii de specialitate de desfășurarea activităților și rezolvarea problemelor sale;

- desfășoară zilnic program pe o durată stabilită prin programele aprobate;

- participă la Instructajul introductiv general privind securitatea și sănătatea în muncă, la Instructajul de prevenire și stingere a incendiilor;

- completează programul zilnic în caietul de practică de specialitate pe baza indicațiilor ofițerului coordonator, în scopul realizării obiectivelor prevăzute în Planul de pregătire teoretică.

NOTĂ: La plecarea în practica de specialitate, studenții vor avea asupra lor „Fișa de apreciere a pregătirii profesionale”, potrivit modelului din anexa cuprinsă în ordinul ministrului apărării nr. M-7/12.01.2007 pentru aprobarea „I.M.-3/23, Norme de organizare și desfășurare a stagiului/practicii școlare/universitare a elevilor/studenților/cursanților din instituțiile militare de învățământ din subordinea Ministerului Apărării” și „Caracterizarea” conform modelului din Metodologia organizării și desfășurării practicii de specialitate de către studenții Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”.

La finalizarea perioadei de practică de specialitate, comandanții de subunități întocmesc studenților „Fișa de apreciere a pregătirii profesionale” și „Caracterizarea”, asupra cărora decid comandanții de unități.

Fișa de apreciere a pregătirii profesionale și caracterizarea se trimit Academiei Forțelor Aeriene, însoțite de o informare privind desfășurarea practicii de specialitate, care cuprinde, în principiu, următoarele:

- a. aprecierea generală asupra organizării și desfășurării practicii de specialitate, precum și asupra modului de îndeplinire a obiectivelor stabilite;

- b. date în legătură cu activitățile desfășurate și lucrările practice executate de studenți pe timpul practicii de specialitate;

- c. concluzii și propuneri pentru îmbunătățirea activității de practică de specialitate, precum și cu privire la măsurile ce se impun pentru îmbunătățirea procesului de învățământ din academie.

Calificativele acordate studenților în fișele de apreciere a pregătirii profesionale se transformă în note, astfel: **excepțional - 10; foarte bun - 9,00; bun - 8,00; corespunzător - 7,00; mediocru - 6,00; necorespunzător - 4,00**. Aceste note vor avea o pondere de 70% din nota finală. Concluziile rezultate din studiul caietelor de practică de specialitate, precum și modul de susținere a lucrării de practică de specialitate vor avea o pondere de 30% din nota finală.

II. ATRIBUȚIILE FUNCȚIILOR ÎN CARE VA FI ÎNCADRAT

III. MODELE DE DOCUMENTE DE CONDUCERE A ACTIVITĂȚILOR DE PREDARE – ÎNVĂȚARE

VARIANTĂ PENTRU PROIECT DIDACTIC/PLAN DE DESFĂȘURARE
(pentru lecția de transmitere de cunoștințe)

Unitatea
Subunitatea
Data: _____

NECLASIFICAT
Exemplar nr...

- A P R O B -

.....

.....

PROIECT DIDACTIC

(disciplina) .....

(cursul) .....

TEMA nr. ....(se trece conținutul din programul de instrucție)

ȘEDINȚA nr. ....(se trece conținutul din programul de instrucție)

OBIECTIVE OPERAȚIONALE: (- modificările generale de comportament ce se vor obține la sfârșitul temei/ședinței: să cunoască, să știe, să-și însușească, să învețe.)

.....

.....

DETALII ORGANIZATORICE:

DURATA: .....(în minute)

LOC DE DESFĂȘURARE: .....(sala tactică, sala de clasă, etc)

FORMA DE ORGANIZARE:...(lecții de transmitere a cunoștințelor; ședință practică, etc.)

METODE DIDACTICE.....(expunerea, demonstrarea, convorbirea,etc.)

METODE DE ORGANIZARE A DESFĂȘURĂRII ȘEDINȚEI: frontal, pe ateliere, pe funcțiuni, individual)

TIMP DE SCHIMBARE A ATELIERELOR....(când ședința este organizată pe ateliere)

ASIGURAREA MATERIALĂ.....(mașini, armament, planșe etc.)

BIBLIOGRAFIE.....

DETALII ALE STRATEGIEI DIDACTICE	Indicații metodice, materiale
<p style="text-align: center;"><u>SECVENȚA INTRODUCȚIVĂ</u> (.... min.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verificarea prezenței, ținutei, materialelor; - Controlul armamentului (când este cazul); - Deplasarea la locul de instrucție (când este cazul); - Instalarea atelierelor sau instalarea inamicului (când este cazul, probleme ce se execută de cei care nu participă la instalarea atelierelor); - Verificarea cunoștințelor însușite anterior, a nivelului de formare, a priceperilor și deprinderilor sau a modului de îndeplinire a sarcinilor de muncă independentă. 	Convorbirea
<p style="text-align: center;"><u>SECVENȚE DE INSTRUIRE</u> (.... min.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anunțarea temei, ședinței; - Enunț obiectivul specific al ședinței; - Prezentarea modului de organizare a ședinței (când este cazul : nr. de ateliere, ce se execută la fiecare atelier, cine conduce, cine participă, timp de schimbare); - Prelucrarea normelor de securitate și sănătate în muncă. <p style="text-align: center;"><u>SECVENȚA DE INSTRUIRE NR. 1</u> (... min.) (conținutul din fișa disciplinei)</p> <p>1.1. Captarea atenției.</p> <ul style="list-style-type: none"> - întrebuintarea unor procedee didactice ingenioase care asigură motivarea imediată a participanților și menținerea trează a atenției participanților până la îndeplinirea obiectivelor operaționale propuse. <p style="text-align: center;"><i>Ex: procedeul șoc</i></p>	.....

DETALII ALE STRATEGIEI DIDACTICE	Indicații metodice, materiale
<p>- prezentarea situațiilor când vor fi aplicate cunoștințele ce urmează să fie prezentate.</p> <p>1.2. Anunțarea obiectivelor operaționale. (conținutul din programul de instrucție - corespunzător secvenței de instruit)</p> <p>- modificările de comportament ce se vor obține la sfârșitul secvenței de instruire “ce vor ști” sau “ce vor ști să facă elevii”;</p> <p>- vizează conștientizarea elevilor, obținerea aderării la actul pedagogic.(ex: să definească, să enumere, să monteze, să explice).</p> <p>1.3. Reactualizarea cunoștințelor.</p> <p>- se reactualizează cunoștințele însușite anterior care au legătură cu noul conținut în scopul asigurării continuității învățării și pentru sporirea gradului de accesibilitate și temeinicie a celor însușite</p> <p><i>Ex: întrebare – răspuns; rezolvări de probleme.</i></p> <p>1.4. Transmiterea noului conținut.....</p> <p>1.5. Dirijarea învățării.</p> <p>- aceste elemente ale învățării se produce de regulă concomitent având cea mai mare parte a timpului destinat ședinței.</p> <p>- prin utilizarea procedeeleor și metodelor didactice active, respectând legile și principiile învățării, folosind cele mai adecvate mijloace, cadrul didactic îi pune pe cursanți în situațiile cele mai favorabile îndeplinirii obiectivelor operaționale.</p> <p>1.6 Obținerea performanței.</p> <p>- îndeplinirea obiectivelor operaționale propuse.</p> <p><i>Ex: Rezolvare de situații problemă; Probleme.</i></p> <p>1.7 Realizarea feed – back-ului.</p> <p>- culegerea datelor, informațiilor privind îndeplinirea obiectivelor în scopul reglării permanente a activității didactice.</p> <p><i>Ex: întrebare - răspuns; exemple prezentate de cursanți. rezolvarea de probleme.</i></p> <p>1.8. Evaluarea performanței.</p> <p>- se realizează de cele mai multe ori concomitent cu realizarea feed-back-ului;</p> <p>- vizează stabilirea gradului de îndeplinire a obiectivelor operaționale.</p> <p>1.9. Intensificarea retenției.</p> <p>- sublinierea esențialului, a elementelor de bază, structurale, schematizarea, sintetizarea în scopul întipăririi trainice a cunoștințelor;</p> <p>- concluzionarea de către cadrul didactic.</p> <p>1.10. Asigurarea transferului de cunoștințe.</p> <p>- prezentarea situațiilor când și cum vor fi aplicate în practica funcției pentru care se pregătesc cursanții.</p> <p><i>Ex: rezolvări de probleme și situații problemă; exemplificări.</i></p> <p>SECVENȚA DE INSTRUIRE NR.2 (.... min) Același algoritm ca la secvența de instruire nr.1.</p>	
<p>SECVENȚA FINALĂ (..... min.)</p> <p>- Adunarea materialelor și a subunității (când este cazul);</p> <p>- Verificarea armamentului și mijloacelor de marcare a focului;</p> <p>- Bilanțul ședinței:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reamintesc conținutul temei și al ședinței; - verific 2-3 cursanți asupra modului de însușire a cunoștințelor predate; - prezentarea modului de îndeplinire a obiectivelor operaționale; - evidențieri pozitive și negative; - aprecierea ordinii și disciplinei; - sarcini de muncă independentă; <p>- Deplasarea subunității în noul loc de instrucție.</p>	<p>.....</p>

Întocmit

III. MODELE DE DOCUMENTE DE CONDUCERE A ACTIVITĂȚILOR DE PREDARE – ÎNVĂȚARE

VARIANTE POSIBILE PENTRU PARTEA A DOUA A PROIECTULUI DIDACTIC/PLANULUI DE DESFĂȘURARE DETALIAT PE FORMELE DE BAZĂ ALE ORGANIZĂRII PREDĂRII-ÎNVĂȚĂRII DISCIPLINELOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT/INSTRUCȚIE

A. Pentru lecție de transmitere a cunoștințelor:

a) varianta 1

Nr. crt.	Secvențe	Conținut	Indicații metodice Materiale
Timp	Obiective operaționale		

b) varianta 2

Detalii ale strategiei didactice	Timp	Indicații metodice Materiale
Secvența introductivă		
Secvența fundamentală (secvențe de instruire)		
Secvența finală		

B. Pentru ședințe practice:

a) la instrucție tactică

Secvențe (timp)	Semnal	Schema acțiunii	Activitatea		Indicații metodice Materiale
Obiectiv operațional	Comandă		Conducătorului	Participanților	

b) la ședințe organizate pe ateliere

Atelier nr. Cine conduce	Atelier nr. 1	Atelier nr.2	Atelier nr.3
	x	y	z
Detalii de organizare			
Probleme de învățat			
Obiective operaționale			
Munca individuală			
Erori de evitat			
Materiale			
Bibliografie			
Concluzii			

c) la ședințe organizate frontal

Probleme de rezolvat	Timp	Activitatea conducătorului	Activitatea participanților	Indicații metodice Materiale
Obiective operaționale				

d) pentru instructaj metodic

Nr. crt.	Probleme de învățat și Obiective operaționale		Activitatea desfășurată de:		Indicații meto-dice. Mate-riale.
Timp	În calitate de:		Conducătorul instructajului	Participanți	
	Executant	Instructor			

e) pentru pregătirea și executarea unei trageri

Atelier nr. Cine conduce		Atelier nr. 1 x	Atelier nr.2 y	Atelier nr.3 z
Detalii de organizare				
Probleme de învățat				
Obiective operaționale				
Schema				
Conduce/participă				
Durata				
Barem				
Nr. exersări				
Materiale				
Activitatea conducătorului ședinței				

VARIANTE DE ACTIVITĂȚI STANDARD DE INSTRUCȚIE ȘI EVALUARE
(model pentru studenții anului III arma Rachete și Artilerie Antiaeriană / F.A.)

ACTIVITATE STANDARD DE INSTRUCȚIE ȘI EVALUARE

STRUCTURA MILITARĂ – BATALIONUL DE RACHETE SOL-AER

CERINȚA: EXECUTAREA RECUNOAȘTERII UNUI ITINERAR DE DEPLASARE

(36 – 1 – 8514) (Manual Tactică; FA-2; AN-2; AN-3; TU-1; Manual de topografie; Instr. Genistice)

REPETĂRI: 1 2 3 4 5 P (ÎNCERCUIEȘTE)

APRECIEREA COMANDANTULUI: I S N (ÎNCERCUIEȘTE)

CONDIȚII: Comandantul B.RSA primește ordinul de acțiune (concepția de acțiune) de la eșalonul superior, scris sau verbal.

Comandantul B.RSA întrunește statul major al B.RSA și comandanții de subunități.

În scopul completării și îmbunătățirii datelor rezultate din analiza situației pe hartă, statul major al B.RSA împreună cu comandanții de subunități, pe baza deciziei comandantului batalionului, organizează recunoașterile în teren. Grupa de recunoaștere stabilită de către comandantul B.RSA execută recunoașterile.

STANDARDELE CERINȚEI: Comandantul B.RSA însușește misiunea primită prin ordinul de acțiune sau aprofundează misiunea dedusă din concepția de acțiune a eșalonului superior.

Comandantul B.RSA informează statul major și comandanții de subunități despre situația tactică generală, precizându-le noua misiune de luptă, concepția sa pentru îndeplinirea misiunii și măsurile urgente luate în acest scop.

Șeful de stat major al B.RSA întocmește harta de lucru și pe aceasta planul recunoașterilor.

Grupa de coordonare constituită la nivel batalion studiază pe hartă itinerarele de deplasare a batalionului către raionul de dislocare și raionul noului dispozitiv de luptă.

Comandantul B.RSA stabilește compunerea grupei de recunoaștere, materialele, mijloacele de transport, mijloacele tehnice de transmisiuni, armamentul și muniția necesare pentru executarea recunoașterilor.

Grupa de recunoaștere execută recunoașterea itinerarului de deplasare de bază și de rezervă conform precizărilor șefului grupei, cu luarea măsurilor de asigurare a acțiunilor și protecție a trupelor.

ETAPELE DE ÎNDEPLINIRE A CERINȚEI ȘI NIVELURILE DE PERFORMANȚĂ	APT	INAPT
1. Șeful grupei de recunoaștere precizează personalului grupei: - compunerea gupei și atribuțiile personalului acesteia; - raionul dispozitivului de luptă ce urmează a fi cercetat și itinerarele de deplasare; - sectorul de luptă; - misiunile grupei de recunoaștere (elementele ce se cercetează, ora începerii, termenul când trebuie terminate recunoașterile); - date despre inamic și trupele proprii; - mijloacele de deplasare și materialele necesare; - măsurile de asigurare pe timpul executării recunoașterilor, semnalele de conducere și alertare; - modul de menținere a legăturii cu batalionul; - locul de întâlnire cu batalionul. 2. Grupa de recunoaștere execută recunoașterea itinerarului de deplasare: a) execută orientarea tactică și topografică în punctele de oprire; b) cercetează terenul (gradul de accidentare, nivelul de acoperire cu vegetație,		

ETAPELE DE ÎNDEPLINIRE A CERINȚEI ȘI NIVELURILE DE PERFORMANȚĂ	APT	INAPT
<p>rețeaua hidrografică și existența unor puncte obligate de trecere: chei, defilee, trecători, intersecții, treceri peste calea ferată etc.);</p> <p>c) cercetează și apreciază starea drumurilor: natura și starea acestora, lățimea părții carosabile, existența și adâncimea șanțurilor (posibilitatea de părăsire rapidă a părții carosabile), raza de viraj în curbe;</p> <p>d) determină unghiurile de înclinare a pantelor drumurilor;</p> <p>e) cercetează podurile apreciind: materialul de construcție a podului și a pilonilor (lemn, piatră, beton, fier etc), lungimea, lățimea, capacitatea de sarcină, posibilități de variantare;</p> <p>f) cercetează trecerile prin vad, determinând: natura fundului albiei, lățimea, adâncimea și viteza de curgere a apei, înălțimea și înclinarea malurilor, starea drumurilor existente către cursul de apă;</p> <p>g) marchează vadul de trecere recunoscut cu jaloane;</p> <p>h) organizează și detaliază cooperarea cu autoritățile administrației publice locale din localitățile de pe itinerar;</p> <p>i) stabilește pe itinerarul de deplasare punctele caracteristice (punctul inițial, punctele de coordonare, locul ultimei opriri).</p> <p>Militarii din grupa de recunoaștere stabiliți pentru asigurarea siguranței de staționare a grupei în punctele de oprire de pe itinerar execută cercetarea prin observare, alertarea oportună a grupei de recunoaștere și protecția acesteia în caz de atac prin surprindere din partea inamicului.</p> <p>Cercetașul chimic din cadrul grupei de recunoaștere cercetează chimic și de radiație itinerarul de deplasare și înștițează oportun grupa despre eventuala contaminare radioactivă, biologică sau chimică.</p> <p>Grupa îmbracă mijlocele de protecție antichimică la nevoie, în barem, în scopul evitării contaminării radioactive, biologice sau chimice.</p> <p>În caz de atac prin surprindere, grupa folosește armamentul individual din dotare, respingând acțiunile întreprinse de către inamic.</p> <p>Grupa de recunoaștere recunoaște itinerarul de deplasare de rezervă după același algoritm.</p>		

PERFORMANȚA REALIZATĂ / CENTRALIZATORUL DE EVALUARE							
REPETĂRI	1	2	3	4	5	P	TOTAL
TOTAL ETAPE EVALUATE							
TOTAL ETAPE „APT”							
TOTAL ETAPE „APT/INAPT”							

**CERINȚE COLECTIVE COMPLEMENTARE: Nu
ADVERSARUL: FĂRĂ**

ACTIVITATE STANDARD DE INSTRUCȚIE ȘI EVALUARE

STRUCTURA MILITARĂ – BATALIONUL DE RACHETE SOL-AER

CERINTA: TRECEREA TEHNICII DIN POZITIE PENTRU LUPTA IN POZITIE PENTRU MARS (36 - 1 - 8616) (Instr. de exploatare a Cx. RSA; Reguli pentru executarea serviciului de lupta; Bareme privind executarea serviciului de lupta)

REPETĂRI: 1 2 3 4 5 P (INCERCUIEȘTE)

APRECIEREA COMANDANTULUI: I S N (INCERCUIEȘTE)

CONDIȚII: Comandantul B.R.S.A. primește ordinul de acțiune (concepția de acțiune) de la eșalonul superior, scris sau verbal.

În scopul completării și îmbunătățirii datelor rezultatele din analiza situației pe hartă, statul major al B.R.S.A. împreună cu comandanții de subunități, pe baza deciziei comandantului batalionului, organizează și execută recunoașterile în teren.

Batalionul pregătește tehnica pentru marș (transport) și execută marșul (transportul) după ordinul verbal de marș al comandantului de batalion.

Ordinul de marș indică asumarea riscului producerii de pierderi sau accidente

STANDARDELE CERINȚEI: Comandantul B.R.S.A. însușește misiunea primită prin ordinul de acțiune sau aprofundează misiunea dedusă din concepția de acțiune a eșalonului superior.

Statul major și comandanții de subunități planifică acțiunea militară, organizează și coordonează acțiunile forțelor subordonate: recunoașterile, marșul și realizarea dispozitivului de luptă al batalionului în raionul de dislocare.

B.RSA executa trecerea tehnicii din pozitie de lupta in pozitie de mars conform baremelor.

Repetările cerinței trebuie executate cu aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunilor și protecția forțelor care acționează.

ETAPELE DE ÎNDEPLINIRE A CERINȚEI ȘI NIVELURILE DE PERFORMANȚĂ	APT	INAPT
<p>1. Comandantul B.R.S.A. primește ordinul de acțiune (concepția de acțiune) de la eșalonul superior și însușește misiunea primită sau dedusă.</p> <p>Comandantul B.R.S.A informează statul major și comandanții de subunități despre situația tactică generală, precizându-le noua misiune de luptă, concepția sa pentru îndeplinirea misiunii și măsurile urgente luate în acest scop.</p> <p>Grupa de coordonare constituită la nivel batalion elaborează cursul acțiunii militare, respectând concepția eșalonului superior (în cazul misiunii primite) sau intenția comandantului B.R.S.A (în cazul misiunii deduse).</p> <p>Șeful de stat major al B.R.S.A. întocmește harta de lucru și pe ea planul recunoașterilor.</p> <p>Comandantul B.R.S.A. stabilește compunerea grupei de recunoaștere, materialele, mijloacele de transport, mijloacele tehnice de transmisiuni, armamentul și muniția necesare pentru executarea recunoașterilor.</p> <p>Grupa de recunoaștere execută recunoașterile.</p> <p>2. Subunitățile execută pregătirea tehnicii pentru marș (transport).</p> <p>Comandantul B.R.S.A. transmite verbal ordinul de marș.</p> <p>Echipajele (grupele) cabinelor (rampelor, stațiilor, grupurilor electrogene etc.) trec tehnica din poziție pentru lupta în poziție pentru mars:</p> <ul style="list-style-type: none"> - defac si strang mascarea, - deconectează si strang cablurile de alimentare cu energie electrică; - pregatesc cabinetele, rampele, statiile pentru trecerea in pozitie pentru mars (verifica strangerea suruburilor de la dulapuri, a usilor, a capacelor) - pregatesc materialele necesare trecerii tehnicii in pozitie pentru mars (chei, dispozitive, scari, manivele etc),		

ETAPELE DE ÎNDEPLINIRE A CERINȚEI ȘI NIVELURILE DE PERFORMANȚĂ	APT	INAPT
- trec tehnica de lupta in pozitia pentru mars. Comandanții de subunități coordonează, îndrumă și verifică grupele, urmarind respectarea beremelor de trecere a tehnicii militare in pozitie pentru mars.		

PERFORMANȚA REALIZATA/CENTRALIZATORUL DE EVALUARE							
REPETĂRI	1	2	3	4	5	P	TOTAL
TOTAL ETAPE EVALUATE							
TOTAL ETAPE „APT”							
TOTAL ETAPE „APT/INAPT”							

CERINȚE INDIVIDUALE DE ÎNDEPLINIT:

Bibliografia	Cod cerințe individuale	Denumirea cerinței individuale
Instr. de exploatare a Cx. RSA; Reguli pentru executarea serviciului de lupta; Bareme privind executarea serviciului de lupta	C.A.Th.Ech.MSAM 120	Cunoașterea dispozitivelor pentru montarea și demontarea antenelor: destinație, compunere, descriere, mod de utilizare
	Op.Th.Ech.MSAM 153	Executarea trecerii cabinei I.D. din poziție de luptă în poziție de marș și invers, în orice condiții de timp și anotimp, conform atribuțiilor ce-i revin
	Op.Th.Ech.MSAM 154	Executarea trecerii cabinei E.R. din poziție de luptă în poziție de marș și invers, în orice condiții de timp și anotimp, conform atribuțiilor ce-i revin
	Op.Th.Ech.MSAM 155	Executarea trecerii RL din poziție de luptă în poziție de marș și invers, în orice condiții de timp și anotimp, conform atribuțiilor ce-i revin
	Op.Th.Ech.MSAM 156	Executarea trecerii alimentatorului cu aer din poziție de luptă în poziție de marș și invers, în orice condiții de timp și anotimp, conform atribuțiilor ce-i revin
	Op.Th.Ech.MSAM 157	Executarea trecerii instalației de alimentare cu oxidant din poziție de luptă în poziție de marș și invers, în orice condiții de timp și anotimp, conform atribuțiilor ce-i revin
	Op.Th.Ech.MSAM 158	Executarea trecerii instalației de alimentare cu carburant din poziție de luptă în poziție de marș și invers, în orice condiții de timp și anotimp, conform atribuțiilor ce-i revin

CERINȚE COLECTIVE COMPLEMENTARE: Nu ADVERSARUL: FĂRĂ

ACTIVITATE STANDARD DE INSTRUCȚIE ȘI EVALUARE

STRUCTURA MILITARA – BATALIONUL DE RACHETE SOL-AER

CERINTA: COMBATAREA TINTELOR AERIENE IN CONDITIILE INTREBUINTARII BRUIAJULUI DE RADIOLOCATIE (36 – 1 – 8629) (AA1/3 ;Manual Tactica; Reguli pentru executarea serviciului de lupta; Reguli de conducere a focului ; Manualul de justificarea a regulilor de tragere cu Cx. RSA; Instr. exploatare CxRSA)

REPETARI: 1 2 3 4 5 P (INCERCUIESTE)

APRECIEREA COMANDANTULUI: I N S (INCERCUIESTE)

CONDITII: Batalionul de rachete sol aer este in curs de desfasurare a unor actiuni de lupta in cadrul esalonului superior.Adversarul are capacitatea de a ataca cu aviatia.Batalionul a primit misiune de lupta pentru apararea obiectivului.Incadrarea cu personal si tehnica militara este completa.Batalionul are asigurate comunicatiile cu esalonul superior, cu vecinii.S-a facut prelucrarea privind regulile de angajare si regulilor de cooperare.In raion pot fi prezente si alte forte ale coalitiei,precum si personal necombatant.

Repetarile cerintei trebuie executate cu aplicarea masurilor de asigurare a actiunilor si protectia fortelor care actioneaza.

STANDARDELE CERINTEI: Batalionul executa pregatirea echipei delupta pentru trageri conform ordinului pentru lupta primit si precizarilor comandantului esalonului superior.

Restabileste lantul de comanda si legaturile.Ia masurile de securitate necesare in raion.Se pregateste pentru situatia in care inamicul aerian va ataca.Respecta regulile de angajare si cooperare stabilite.

ETAPELE DE INDEPLINIRE A CERINTEI SI NIVELURILOR DE PERFORMANTA	APT	INAPT
<p>1.Comanda batalionului isi insuseste si actualizeaza permanent informatiile privind situatia pe campul de lupta, folosind echipamente de comunicatii,harti,informatiile furnizate de cercetare,raporte si alte surse de informare la dispozitie.</p> <p>2.Batalionul a primit misiune de lupta pentru apararea obiectivului.</p> <p>3.Echipa de lupta se afla la tehnica militara si executa combaterea tintelor aeriene in conditiile intrebuintarii bruiajului de radiolocatie :</p> <p style="padding-left: 20px;">a)apreciaza situatia bruiajului dupa indicatoarele statiei de radiodirijare in regim pasiv;</p> <p style="padding-left: 20px;">b)cupleaza inalta tensiune la statia de radiodirijare ;</p> <p style="padding-left: 20px;">c)cauta si descopera tinta cu statia de radiodirijare ;</p> <p style="padding-left: 20px;">d)cupleaza sincronizarea rampelor de lansare si a RSA la pregatire;</p> <p style="padding-left: 20px;">e)trece la insotire si recunoasterea tintei repatizate (alese) cu statia de radiodirijare ;</p> <p style="padding-left: 20px;">f)determina necesitatea executarii lansarilor false;</p> <p style="padding-left: 20px;">g)precizeaza existenta si tipul bruiajului pe canalele tinte si si rachetei,precum si masurile de protectie impotriva acestuia;</p> <p style="padding-left: 20px;">h)precizeaza posibilitatile de intrebuintare a manevrei antiracheta,de lansare a rachetelor antiradiolocatie,si a masurilor de protectie impotriva lor ;</p> <p style="padding-left: 20px;">i)precizeaza caracterul si a tipului tinte;</p> <p style="padding-left: 20px;">j)stabileste regimul de functionare a statiei de radiodirijare pe timpul tragerii;</p> <p style="padding-left: 20px;">k)stabileste procedeul de insotire atinte si de mentinere a sectorului de balansare;</p> <p style="padding-left: 20px;">l)stabileste metoda de dirijare;</p>		

<p>m) stabileste banda de trecere a circuitului de dirijare;</p> <p>n) stabileste procedeul de initiere a incarcaturii de explozie a rachetei si de punere in functiune a focosului radio;</p> <p>o) stabileste felul focului si a consumului de rachete;</p> <p>p) comuta scara desfasurarii de distanta;</p> <p>r) stabileste regimul de asigurare a obiectivelor terestre;</p> <p>s) pregateste elementele initiale pentru trageri;</p> <p>t) cupleaza liniile aparatului automat de lansare la unul din indicatoare de dirijare;</p> <p>u) determina momentul lansarii rachetelor;</p> <p>v) executa lansarea asupra tinte aeriene;</p> <p>x) evaluieste rezultatul tragerii;</p> <p>4. Batalionul mentine legatura cu esalonul superior si raporteaza situatia din sectorul de actiune;</p> <p>5. Batalionul continua lupta conform ordinelor esalonului superior.</p>		
---	--	--

PERFORMANTA REALIZATA/CENTRALIZATORUL DE EVALUARE							
REPETARI	1	2	3	4	5	P	TOTAL
TOTAL ETAPE EVALUATE							
TOTAL ETAPE „APT”							
TOTAL ETAPE „APT/INAPT”							

CERINȚE INDIVIDUALE DE ÎNDEPLINIT:

Bibliografia	Cod cerințe individuale	Denumirea cerinței individuale
AA1/3; Manual Tactica; Reguli pentru executarea serviciului de lupta; Reguli de conducere a focului ; Manualul de justificarea a regulilor de trageri cu Cx. RSA; Instr. exploatare CxRSA	Th.Pr.I.L.Ech.MSAM 106	Cunoașterea operațiunilor specifice postului pe care sunt încadrați, ce se desfășoară pe timpul tragerilor antiaeriene la cabina I.D.
	Th.Pr.I.L.Ech.MSAM 107	Cunoașterea operațiunilor specifice postului pe care sunt încadrați, ce se desfășoară pe timpul tragerilor antiaeriene la cabina E.R.
	Th.Pr.I.L.Ech.MSAM 108	Cunoașterea operațiunilor specifice postului pe care sunt încadrați, ce se desfășoară pe timpul tragerilor antiaeriene la R.L.
	Th.Pr.I.L.Ech.MSAM 109	Cunoașterea operațiunilor specifice postului pe care sunt încadrați, ce se desfășoară pe timpul tragerilor antiaeriene pe fluxul tehnologic
	Th.Pr.I.L.Ech.MSAM 110	Cunoașterea tipurilor de bruij și metodelor de protecție ce se aplică pe timpul folosirii acestuia

CERINȚE COLECTIVE COMPLEMENTARE: Nu
ADVERSARUL: FĂRĂ

IV. FORME, METODE ȘI PROCEDEE UTILIZATE ÎN ACTIVITATEA DE INSTRUIRE A TRUPELOR

CLASIFICAREA METODELOR ȘI FORMELOR DE ORGANIZARE ALE INSTRUIRII

a) principalele metode de predare-învățare folosite pe timpul instruirii:

- *expunerea* - metodă expozitivă (afirmativă), cu următoarele forme : descrierea; explicația; prelegerea;
- *conversația* - metoda interogativă;
- *demonstrarea* - metoda de explorare indirectă (mijlocită) a realității;
- *învățarea prin descoperire*;
- *instruirea prin problematizare*;
- *studiul de caz*;
- *simularea* - învățarea pe simulatoare;
- *jocul de rol*;
- *exersarea și antrenamentul*;
- *algoritmizarea* - metodă de raționalizare a învățării;

b) forme de organizare a procesului de instruire (instrucție):

- *activitate frontală*,
- *pe ateliere (grupe)*,
- *pe funcțiuni*,
- *individuală*.

DESCRIEREA METODELOR DE INSTRUIRE (PREDARE-ÎNVĂȚARE)

Expunerea are caracterul unei înlănțuirii logice de raționamente prin intermediul cărora instructorul comunică cunoștințe noi sau mai puțin cunoscute. Pe timpul expunerii, instructorul poate să pună întrebări militarilor pentru a verifica dacă înțeleg ceea ce ascultă și a le menține atenția concentrată.

Condițiile pe care trebuie să la îndeplinească expunerea sunt:

- a) începerea expunerii prin cererea unei motivații superioare, utilizând situația problemă, studiul de caz, documente inedite, citate.
- b) să se sprijine pe cunoștințele acumulate anterior de militari;
- c) să se scoată în evidență esențialul fiecărei probleme și să ducă la înțelegerea conținutului ședinței;
- d) să fie clară, cu fraze concise, simple, să evite cuvintele și expresiile de prisos, să se explice sensul termenilor noi și să nu se rezume numai la reproducerea unor texte din regulamente.
- e) să se încheie cu concluzii angajând militarii în formularea lor.

Descrierea constă în prezentarea prin cuvinte, a unei acțiuni sau obiect aflat în fața militarilor sau pe baza reprezentărilor anterioare. Se folosește îndeosebi la ședințele de cunoașterea armamentului, aparatelor și muniției de artilerie (rachete) antiaeriană, aviație și într-o măsură mai redusă la ședințele de instrucție la armament (material) și lucrul cu aparatele.

Explicația este o formă de expunere orală în care predomină argumentarea rațională și se aplică în toate strategiile de predare. Explicația câștigă în claritate și în valoare, precum și în economisirea timpului atunci când se folosesc în acest scop mijloace tehnice moderne. În explicarea fenomenelor educatorul se folosește de exemplu, de argumente, de date statistice etc. Explicațiile se îmbină nu numai cu **demonstrarea**, ci și cu **conversația** spre a se verifica dacă ideile expuse au fost înțelese corect de către militari.

Explicația însoțește demonstrarea unei mișcări (acțiuni, operațiuni) sau descrierea unui aparat, mecanism sau piesă. În acest caz explicația completează demonstrarea sau descrierea tratând ceea ce se poate înțelege numai pe baza observării sau descrierii.

Prelegerea (de la latinescul „lego-ere” = a citi; „pre” = în fața cuiva, adică, a citi în fața unui auditoriu), forma proprie de expunere sistematică în învățământul militar superior, se utilizează și în instruirea militarilor la unități.

Ea constă în expunerea sistematică, neîntreruptă, pe care instructorul o face timp de o oră sau două, în care comunică un conținut de idei, un material informativ care se încadrează într-o temă prevăzută în programă (planul cu principalele activități), utilizând modalități științifice de prezentare și interpretare (ipoteze, teorii, argumentare logică etc.).

Demonstrarea (metoda „faceți ca mine”) constă în prezentarea model de către un instructor sau o subunitate a modului cum se execută o mișcare, acțiune sau operațiune. Este indicat ca mișcările (acțiunile, operațiunile) să fie demonstrate pe părți în ordinea lor normală și să se repete pentru a fi înțelese.

Problematizarea este metoda de învățământ care constă în formularea de către instructor a situațiilor-problemă care solicită militarilor utilizarea, restructurarea și completarea cunoștințelor în vederea soluționării acestor situații pe baza experienței și efortului personal declanșat și disconfortul motivațional-afectiv, cognitiv.

Algoritmizarea constă în elaborarea și folosirea algoritmilor și a prescripțiilor algoritmice în scopul transmiterii cunoștințelor, formării deprinderilor, calităților și însușirii rolurilor în timp scurt și cu eficiență ridicată.

Algoritm este un șir de acțiuni, operațiuni, acte sau mișcări simple care executate într-o anumită ordine, relativ constantă, duc la rezolvarea unor probleme de același tip.

Conversația constă în dialogul verbal dintre instructor și militari în care instructorul formulând succesiv întrebări, stimulează gândirea militarilor în vederea însușirii de noi cunoștințe sau fixării sistematizării și verificării cunoștințelor predate anterior.

Cea mai solicitată rămâne conversația euristică. În esență, ea constă în aceea că, folosindu-se de o succesiune de întrebări, puse cu abilitate și în alternanță cu răspunsuri primite de la militari, instructorul îi îndeamnă pe aceștia să efectueze o investigație în sfera informațiilor existente deja în mintea lor, să facă asemenea asociații încât să ajungă la descoperirea unor noi date.

Precizarea clară a cerințelor operaționale, adică ce vor cunoaște sau ce vor ști să facă militarii după parcurgerea cerinței de învățat, este condiția fundamentală a formulării corecte a întrebărilor.

Răspunsurile la întrebările puse trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- 1) să fie clare, concise, sistematice și să răspundă la întrebarea pusă;
- 2) să fie însoțite de argumentări și să reflecte calitatea și cantitatea cunoștințelor;
- 3) toate răspunsurile să fie urmărite, apreciate și după caz completate de alți militari sau de comandantul de subunitate.

Exersarea constă în executarea repetată a unei mișcări (acțiuni, operațiuni) în scopul formării și perfecționării deprinderilor în executarea acesteia.

Pentru aceasta trebuie să se țină seama de următoarele:

- mișcarea (acțiunea, operațiunea) să se execute regulamentar, în ritm încetinit pe părți, până se învață temeinic; creșterea ritmului trebuie să se producă ca o urmare firească a însușirii din ce în ce mai bine a mișcării (acțiunii, operațiunii);
- timpul afectat exersărilor trebuie să fie diferențiat în raport cu complexitatea mișcărilor (acțiunilor, operațiunilor) care se învață;
- să nu se treacă la exersarea întrunită (mai mulți militari deodată, cu întreaga echipă sau grupă) a unei mișcări (acțiuni, operațiuni) decât după ce fiecare militar a învățat ce are de făcut;
- la toate exersările, atât instructorul cât și militarii trebuie să fie preocupați, în primul rând, de necesitatea de a lucra corect și precis și în siguranță;
- să se stabilească un număr optim de exersări pentru eliminarea monotoniei.

Antrenamentul asigură prin repetare menținerea și perfecționarea deprinderilor, în împrejurări variate și condiții schimbate.

Scopurile antrenamentului sunt:

- atingerea unor bareme și parametri superiori de execuție;
- creșterea siguranței și preciziei acțiunilor precum și a voinței în execuție;
- integrarea deprinderilor în lanțuri de priceperi și deprinderi;

Greșelile trebuie să fie eliminate în totalitate, în etapa învățării acțiunii. Pentru corectarea greșelilor, instructorul va respecta următoarele cerințe:

- corectează greșelile în ordinea importanței lor;
- denumeste greșeala și cauza care a provocat-o;
- repetă explicația (cel puțin asupra părților executate greșit) și demonstrația corectă;
- militarul să execute un număr de exersări sub supravegherea instructorului.

Concluzii:

a) În aplicarea metodelor de instruire instructorul trebuie să dovedească ingeniozitate și capacitate de adaptare, la specificul fiecărei ședințe, în funcție de nivelul de instruire și calitățile militarilor pe care-i instruieste .

b) Instructorul, trebuie să aibă în vedere, că simpla predare a unor cunoștințe de ordin tehnic, care nu sunt legate de situații tactice posibile pe câmpul de luptă, poate face din instrucția de specialitate o pregătire fără perspectiva scopurilor pentru care se instruiesc militarii.

DESCRIEREA FORMELOR DE ORGANIZARE A PROCESULUI DE INSTRUIRE

a) Metoda frontală constă în executarea simultană de către toți militarii, a aceleiași activități împreună cu instructorul.

Metoda asigură un ritm de activitate comun tuturor militarilor și conducerea directă de către instructor.

Se aplică mai des la ședințele de învățare, la ședințele practice de învățare a acțiunilor (exerciții), la efectuarea experiențelor și a lucrărilor de laborator.

Când la o ședință instructorul expune sau explică și toți militarii urmăresc în același timp expunerea (explicația), când adresează întrebări întregului pluton (subunității), metoda de organizare a activității militarilor este frontală.

De asemenea, la ședințele practice de învățare a acțiunilor (exercițiilor), când instructorul demonstrează acțiunea (mișcarea, exercițiul) și explică, când militarii exersează în același timp aceeași mișcare odată cu instructorul sau comandantul de piesă (grupă) se aplică tot metoda frontală. Folosirea acestei metode la ședințele de învățare și la ședințele practice impune o asigurare materială bogată, astfel încât fiecare militar să lucreze cu aceleași obiecte în același timp. O variantă a acestei metode o constituie executarea aceleiași acțiuni de către toți militarii, aproximativ în același timp, dar nu odată cu instructorul, ci individual.

b) Metoda pe funcțiuni constă în participarea militarilor la executarea (exersarea) în același timp a unei activități colective, fiecare dintre ei executând însă în același timp acțiunile care revin unei anumite funcții pentru realizarea activității colective.

Se folosește la toate ședințele practice care au ca scop formarea priceperilor și deprinderilor de lucru colectiv, la aplicații, la activitățile practice de instrucție în care se aplică aceste deprinderi etc.

De exemplu este utilizată la instrucția de front a bateriei, la instrucția la materialul de artilerie antiaeriană, în cadrul exercițiilor și aplicațiilor tactice și ori de câte ori se lucrează cu subunități sau echipe ai căror componenți au funcții diferite. Pentru aplicarea acestei metode este necesar ca militarii să aibă formate deprinderile intelectuale și practice necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor care le revin în funcțiile în care au fost numiți. Asigurarea materială trebuie să fie completă (pentru fiecare funcție) pentru fiecare subunitate (echipă de lucru), fiind necesar numai câte un rând din toate materialele (armament, aparatură, tehnică de luptă, unelte, mașini etc.) de care are nevoie subunitatea pentru executarea activității colective respective.

c) Metoda pe ateliere este frecvent folosită la ședințele practice la toate disciplinele. Militarii sunt împărțiți pe ateliere (platforme, grupuri) și la fiecare atelier se execută (exersează) o activitate(acțiune) diferită.

În cadrul atelierului, toți militarii execută (exersează) aceeași activitate (acțiune), frontal sau individual. Timpul necesar pentru învățarea (exersarea) acțiunilor la fiecare atelier trebuie să fie aproximativ egal. După ce toți militarii au exersat suficient (conform proiectului de instrucție), grupurile (grupele) de militari sunt rulate la celelalte ateliere.

d) Metoda individuală constă în lucrul direct al instructorului cu câte un militar.

Se aplică în toate formele de organizare a procesului instructiv-educativ, la ședințele practice (pentru controlul modului cum execută fiecare, corectarea individuală a greșelilor), la verificările parțiale, la studiul individual (pentru ajutarea unui militar) și, în măsură, redusă la ședințele de învățare.

VI. ÎNSEMNĂRI DIN STUDIUL INDIVIDUAL
(se completează pentru fiecare zi de studiu)

Studiu individual – _____
(data)

VII. CONDIȚIILE TEHNICE PENTRU EXECUTAREA LUCRĂRILOR PRACTICE ȘI NORMELE DE SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ

VIII. OBLIGAȚIILE STUDENȚILOR PE TIMPUL EXECUTĂRII PRACTICII DE SPECIALITATE

Pe timpul practicii de specialitate, studenții sunt obligați să respecte prevederile regulamentelor militare generale referitoare la atribuțiile funcțiilor pe care le exercită, normele de ordine interioară, disciplină militară, protecția informațiilor clasificate, normele de securitate și sănătate în muncă, protecția mediului și să se încadreze în programul orar al unității.

După prezentarea la unități și luarea în primire a funcțiilor în care sunt repartizați, studenții desfășoară următoarele activități:

a. își însușesc condițiile de desfășurare a practicii de specialitate, conținutul programului de instruire și orarul zilnic, precum și regulile specifice de comportare în incinta unității și în garnizoană;

b. întocmesc programul zilnic al activităților de instruire și documentele de organizare și desfășurare a ședințelor de instruire pe care le conduc cu subunitățile în care au fost repartizați;

c. participă la exercițiile demonstrative și instructajele metodice, precum și la pregătirea programului cu comandanții de subunități;

d. zilnic, execută studiu individual al bibliografiei indicate de către persoanele care îi îndrumă, precum și al celei indicate de comandantul structurii în cadrul căreia execută practica de specialitate;

e. completează caietul de practică de specialitate cu problemele teoretice studiate și cu documentele de conducere pentru ședințele și exercițiile pe care le conduc personal; țin evidența rezultatelor obținute la toate categoriile de instrucție de către personalul din subordine;

f. îndeplinesc sarcinile primite referitoare la întocmirea de lucrări personale, organizarea și conducerea unor activități ori executarea de lucrări de specialitate, execută ședințele de tragere și de exploatare a tehnicii militare odată cu subunitățile la care sunt încadrați (lucrarea de practică trebuie să conțină 15-20 pagini; temele, obiectivele, conținutul și forma lucrării vor fi stabilite de către cadrele didactice militare sau instructorii militari din academie care au în norma didactică disciplina „*Practica de specialitate*” și/sau au fost desemnați pentru îndrumarea și evaluarea studenților pe timpul practicii de specialitate);

g. execută serviciul interior, de permanență, pază și intervenție, în unitate / subunitate alături de titulari (în calitate de dublură), corespunzător funcțiilor în care sunt încadrați (cel puțin un serviciu pe unitate sau subunitate pe durata practicii de specialitate, după o planificare aprobată de comandantul unității, prin compartimentul Operații și instrucție și comandanții se subunități la care sunt repartizați studenții în practica de specialitate;

h. participă la pregătirea ce se execută cu personalul numit în serviciul de permanență în unitate sau subunitate, după caz.

Studenții desfășoară toate activitățile ce le revin corespunzător atribuțiilor funcțiilor pe care le încadrează și participă efectiv la îndeplinirea misiunilor unităților / formațiunilor militare în care își desfășoară practica de specialitate.

FIȘĂ DE APRECIERE A PREGĂTIRII PROFESIONALE

PERIOADA

STUDENTI

A. DATELE ADMINISTRATIVE (instituția de învățământ)					
Numele, prenumele tatălui, prenumele				Cod	
Unitatea militară					
Gradul militar		Arma (serviciul)		Specialitatea militară	
Instituția de învățământ	Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, Brașov				
Forma de pregătire					
Denumirea formei de pregătire					
Data începerii pregătirii		Data terminării pregătirii		Durata	
B. EVALUAREA PREGĂTIRII					
B1. MEDIA GENERALĂ OBȚINUTĂ (NIVELUL OBȚINUT)					
B2. EVALUAREA ÎNDEPLINIRII OBIECTIVELOR STAGIULUI/PRACTICII DE SPECIALITATE					
B3. EVALUAREA COMPORTAMENTULUI					
C. COMENTARIILE GENERALE (Evaluatorul inițiator)					
C1. Modul de îndeplinire a obiectivelor stagiului/practicii de specialitate					
C2. Modul de comportare					
C3. RECOMANDĂRI					

D. EVALUAREA FINALĂ A PREGĂTIRII (Evaluatorul decident)**D1. CALIFICATIVUL GENERAL AL PREGĂTIRII****D2. Certificarea activităților de consiliere**

a) MODUL DE ÎNDEPLINIRE A OBIECTIVELOR STAGIULUI / PRACTICII DE SPECIALITATE

b) MODUL DE COMPORTARE

c) RECOMANDĂRI

E. AUTENTIFICAREA EVALUĂRII PREGĂTIRIIEVALUATOR ÎNȚIATOR Cod Numele și prenumele Gradul Funcția Data Semnătura EVALUATOR DECIDENT Cod Numele și prenumele Gradul Funcția Data Semnătura PERSOANA EVALUATĂ Cod Numele și prenumele

Anexez contestație	Gradul		Data	Semnătura
--------------------	--------	--	------	-----------

ROMÂNIA
MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
ACADEMIA FORȚELOR AERIENE „HENRI COANDĂ”

NECLASIFICAT
Exemplarul unic

CAIET DE PRACTICĂ DE SPECIALITATE

(model)

ÎN VEDEREA EXECUTĂRII PRACTICII DE SPECIALITATE
DE CĂTRE STUDENȚII DIN ACADEMIA FORȚELOR AERIENE
„HENRI COANDĂ”, ARMA AVIAȚIE NAVIGANȚI

ANUL _____ SPECIALITATEA _____

GRAD .....

NUME .....

PRENUME .....

UNITATEA MILITARĂ (unde este încadrat studentul/a).....

PERIOADA PRACTICII DE SPECIALITATE : .....

CARNET DE SERVICIU: SERIA .....NR. ....

CARTE DE IDENTITATE: SERIA .....NR. ....

ADRESA: .....

.....

.....

I. INDICAȚII METODICE

PRIVIND MODUL DE ORGANIZARE ȘI DESFĂȘURARE A PRACTICII DE SPECIALITATE DE CĂTRE STUDENȚII DIN ACADEMIA FORȚELOR AERIENE „HENRI COANDĂ”

1.1. PRINCIPII GENERALE:

Practica de specialitate se va executa în Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene. Studenții își vor aprofunda cunoștințele teoretice și practice necesare privind exploatarea aeronavei pe care se instruiesc.

1.2. OBIECTIVELE PRACTICII DE SPECIALITATE

- În conformitate cu Anexa 1 din prezenta metodologie, în funcție de specialitatea studenților.

1.3. ORGANIZAREA, COORDONAREA ȘI DESFĂȘURAREA PRACTICII DE SPECIALITATE

Practica de specialitate se va desfășura în perioada: .....

Pe toată perioada practicii de specialitate studenții fac parte din efectivele unității, iar comandantul acesteia are asupra lor toate drepturile și îndatoririle stabilite conform reglementărilor în vigoare.

Pe timpul practicii de specialitate studenții desfășoară activități de instruire, în cadrul subunității în care au fost repartizați, în conformitate cu programul zilnic al acesteia pentru:

- perfecționarea cunoștințelor de pregătire militară generală;
- însușirea, perfecționarea, aprofundarea și actualizarea cunoștințelor;
- recunoașterea părților componente și aparaturii (instalațiilor);
- vizualizarea dispunerii părților componente și aparaturii (instalațiilor);
- descrierea rolului și funcționării părților componente și aparaturii (instalațiilor);
- însușirea tehnicii de pilotaj pe aeronava pe care se instruiesc.

Conducerea, îndrumarea și controlul activităților de instruire pe timpul practicii de specialitate se fac de către comandanții escadrilelor și instructorilor de zbor cărora le sunt repartizați. Aceștia relaționează în permanență cu instructorii de la Departamentul de Aviație care au în norma didactică disciplina „Practică de specialitate”.

1.4. EVALUAREA PRACTICII DE SPECIALITATE

În perioada practicii de specialitate studenții sunt evaluați asupra cunoștințelor însușite și deprinderilor formate precum și asupra calității activității efectuate, potrivit funcției îndeplinite.

Activitatea de evaluare are scopul de a aprecia gradul de îndeplinire a obiectivelor practicii de specialitate.

Evaluarea la finalul practicii de specialitate se realizează prin „Caracterizarea studentului pe timpul practicii de specialitate”, „Evaluarea adaptării la programul de familiarizare cu mediul de zbor” și „Caracterizarea de zbor”.

1.5. RESPONSABILITĂȚILE STUDENTULUI:

- se prezintă la comandantul de subunitate având asupra sa actele de identitate și prezintă zilnic caietul de practică de specialitate;

- se subordonează comandantului de escadrilă, comandantului de patrulă și instructorului de zbor, care va răspunde pe întreaga perioadă a practicii de specialitate de desfășurarea activităților și rezolvarea problemelor sale;
- desfășoară zilnic program pe o durată stabilită prin programele aprobate;
- participă la Instructajul introductiv general privind securitatea și sănătatea în muncă, la Instructajul de prevenire și stingere a incendiilor .
- completează programul zilnic în caietul de practică de specialitate pe baza indicațiilor comandantului de escadrilă, comandantului de patrulă și instructorului de zbor.

NOTĂ: La plecarea în practica de specialitate, studenții vor avea asupra lor caietul de practică în format tipărit și formularele „Caracterizarea studentului pe timpul practicii de specialitate”, „Evaluarea adaptării la programul de familiarizare cu mediul de zbor” și „Caracterizarea de zbor”.

La finalizarea perioadei de practică de specialitate, instructorii de zbor completează formularele precizate în paragraful anterior.

Cele trei documente se trimit Academiei Forțelor Aeriene, însoțite de o informare privind desfășurarea practicii de specialitate, care cuprinde, în principiu, următoarele:

- a. aprecierea generală asupra organizării și desfășurării practicii de specialitate, precum și asupra modului de îndeplinire a obiectivelor stabilite;
- b. date în legătură cu activitățile de zbor pe timpul practicii de specialitate;
- c. concluzii și propuneri pentru îmbunătățirea activității de practică de specialitate, precum și cu privire la măsurile ce se impun pentru îmbunătățirea procesului de învățământ din academie.

Calificativele acordate studenților în fișele de apreciere a pregătirii profesionale se transformă în note, ținând cont și de concluziile rezultate din studiul caietelor de practică de specialitate, astfel: **excepțional - 10; foarte bun - 9,00; bun - 8,00; corespunzător - 7,00; mediocru - 6,00; necorespunzător - 4,00.**

II. ATRIBUȚIILE FUNCȚIONALE

III. LIMITĂRI, PERFORMANȚE, PROCEDURI DE URGENȚĂ PENTRU AERONAVA EXPLOATATĂ

IV. REZUMAT AL MODULUI DE EXECUTARE AL EXERCITIILOR DE PREGĂTIRE ÎN ZBOR

V. NORMELE DE SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ

VI. OBLIGAȚIILE STUDENȚILOR PE TIMPUL EXECUTĂRII PRACTICII DE SPECIALITATE

Pe timpul practicii de specialitate, studenții sunt obligați să respecte prevederile regulamentelor militare generale referitoare la atribuțiile funcției pe care o exercită, normele de ordine interioară, disciplină militară, protecția informațiilor clasificate, normele de securitate și sănătate în muncă, protecția mediului și să se încadreze în programul orar al unității.

După prezentarea la unități și luarea în primire a funcțiilor în care sunt repartizați, studenții desfășoară următoarele activități:

- a. își însușesc condițiile de desfășurare a practicii de specialitate, conținutul programului de instruire și orarul zilnic, precum și regulile specifice de comportare în incinta SAFA și în garnizoană;
- b. participă la exercițiile demonstrative și instructajele metodice, precum și la pregătirea programului cu comandanții de escadrilă și instructorii de zbor;
- c. zilnic, execută studiu individual al bibliografiei indicate de către comandanții de escadrilă și instructorii de zbor;
- d. completează caietul de practică de specialitate cu problemele teoretice studiate și cu documentele ce privesc activitatea de instruire în zbor;
- e. participă la pregătirea ce se execută cu personalul numit în serviciul de permanență în cadrul startului de instrucție, după caz.

Studenții desfășoară toate activitățile ce le revin corespunzător atribuțiilor funcțiilor pe care le încadrează și participă efectiv la îndeplinirea misiunilor escadrilei în care își desfășoară practica de specialitate.

ROMÂNIA
 MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
 ACADEMIA FORȚELOR AERIENE
 „HENRI COANDĂ”

C A R A C T E R I Z A R E A

studentului _____
și acordarea de note pentru activitatea desfășurată la practica de specialitate
în perioada _____ în U.M. nr. _____

Nr. crt.	Criterii	Aprecieri	<i>Observații</i>
1.	Specialitatea de practică (tipul de aeronavă la naviganți)		
2.	Nivelul cunoștințelor teoretice la prezentarea în practică/stagiu		
3.	Însușirea cunoștințelor teoretice și dobândirea deprinderilor în specialitatea respectivă		
4.	Aprecieri asupra îndeplinirii atribuțiilor funcției în care a fost încadrat pe timpul practicii		
5.	Pregătire militară generală – nivel de cunoștințe și deprinderi practice		
6.	Interesul manifestat pentru practică/stagiu		
7.	Nivelul disciplinar (abateri și pedepse)		
8.	Recompense acordate (nr. de zile, învoiri și permisiile)		
9.	Internări spitale, trimiteri I.N.M.A.S. și nr. de zile, concedii medicale		
10.	Îndeplinirea obiectivelor stabilite prin planul de zbor sau planul tematic		
11.	Activități extrașcolare		

Nr. crt.	Criterii	Aprecieri	Observații
12.	Trăsături dominante de personalitate și comportament		
13.	Note acordate (aceste note vor fi trecute în registrele matricole)	- specialitate:	
		- pregătire militară generală:	
		- comportare ostășească:	
14.	Observații finale și recomandări: concluzii și propuneri privind îmbunătățirea activității în practică și a procesului de învățământ în academie		

COMANDANTUL U.M. _____

DATA _____

INSTRUCTOR DE ZBOR

ROMÂNIA
 MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
 ACADEMIA FORȚELOR AERIENE
 „HENRI COANDĂ”

DE ACORD
COMANDANTUL S.A.F.A.

_____

_____

EVALUAREA
adaptării la programul de familiarizare cu mediul de zbor

Numele și prenumele studentului _____
 Anul universitar _____ Număr ore _____ Număr zboruri _____
 Experiență de zbor anterioară _____

Indicatori de adaptare	Evaluare
Cunoștințe teoretice	
Rezistență fizică	
Aționarea comenzilor	
Manifestări emoționale	
Orientare în spațiu	
Capacitate de comunicare în zbor	
Aspecte motivaționale	
Aprecierea evoluției	

Apreciere globală _____

Concluzii (propuneri) _____

Instructor zbor

_____

_____

Comandant Escadrilă

_____

_____

ROMÂNIA
MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
ACADEMIA FORȚELOR AERIENE
„HENRI COANDĂ”

C A R A C T E R I Z A R E D E Z B O R

A studentului pilot _____ seria _____
Pentru perioada _____ în care a zburat pe _____
Anterior a mai zburat pe _____
ore de zbor pe ultimul tip _____ din care _____
în D.C. și _____ în S.C.
Incidente și (sau) accidente de zbor *) _____

I. Nivelul de pregătire teoretică generală _____

II. Modul de însușire teoretică a zborului _____

III. Particularități ale evoluției în zbor:

a) Evoluția de ansamblu _____

b) Modul de urmărire a aparatelor și lucrul cu stația radio _____

c) Circumspecția și orientarea în zbor _____

d) Caracteristici ale acționării comenzilor _____

e) Comportamentul în zbor acrobatic și (sau) în situații dificile _____

f) Efectul întreprinderilor de la zbor, stabilitatea deprinderilor _____

IV. Motivația și aspirațiile în legătură cu zborul _____

V. Preocupări în timpul liber _____

VI. Nivelul disciplinelor și natura relațiilor cu colegii și comandanții _____

VII. Trăsături de temperament și caracter _____ Nota la comportare _____

VIII. Evaluarea activității de instruire în zbor:

1. Pregătire teoretică de specialitate _____ Media _____

2. Nivelul atins în tehnica pilotajului _____ Calificativul _____

3. Progresul de instruire _____

IX. Perspectiva în raport cu activitatea de zbor _____

X. Alte observații _____

Instructor zbor

Comandant escadrilă

Comandant patrulă

Data:

*) Dacă studentul a avut un accident sau premisa, se anexează o relatare detaliată a acestuia și a modului în care s-a comportat studentul.

ROMÂNIA
MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
ACADEMIA FORȚELOR AERIENE
“HENRI COANDĂ”

NECLASIFICAT
Exemplar unic

CAIET DE PRACTICĂ DE SPECIALITATE

ÎN VEDEREA EXECUTĂRII PRACTICII DE SPECIALITATE DE CĂTRE
STUDENȚII DIN ACADEMIA FORȚELOR AERIENE „HENRI COANDĂ”,
ARMA AVIAȚIE NAVIGANȚI

(când practica se desfășoară cu un partener din afara Ministerului Apărării Naționale)

ANUL _____ SPECIALITATEA _____

GRAD .....

NUME .....

PRENUME .....

PARTENERUL DE PRACTICA .....

.....

PERIOADA PRACTICII DE SPECIALITATE : .....

CARNET DE SERVICIU: SERIA .....NR.....

CARTE DE IDENTITATE: SERIA .....NR.....

ADRESA.....

.....

.....

I. INDICAȚII METODICE

PRIVIND MODUL DE ORGANIZARE ȘI DESFĂȘURARE A PRACTICII DE SPECIALITATE DE CĂTRE STUDENTII DIN ACADEMIA FORȚELOR AERIENE „HENRI COANDĂ”

1.1. PRINCIPII GENERALE:

Practica de specialitate se va executa în .....
..... Studenții își vor însuși/aprofunda cunoștințele teoretice și practice necesare privind exploatarea în deplină siguranță a aeronavei pe care se instruiesc.

1.2. OBIECTIVELE PRACTICII DE SPECIALITATE

- perfecționarea cunoștințelor de pregătire militară generală;
- însușirea modului de elaborare și întocmire a documentelor de planificare și evidență a zborului;
- dezvoltarea cunoștințelor teoretice privind exploatarea în zbor a aeronavei pe care execută pregătirea practică;
- cunoașterea performanțelor, calităților de zbor, caracteristicilor tehnice ale aeronavei pe care se instruiesc, a construcției și funcționării instalațiilor, a agregatelor și aparatelor de bord și a posibilităților de exploatare la sol și în zbor;
- perfecționarea cunoștințelor de aerodinamică și mecanica zborului particularizate la aceste tipuri de aeronave;
- însușirea modului de rezolvare a situațiilor deosebite ce pot apare în zbor și la sol;
- însușirea reglementărilor aeronautice și normelor privind desfășurarea activității de zbor în conformitate cu reglementările civile;
- executarea exercițiilor practice prevăzute în programul de zbor;
- perfecționarea cunoștințelor de navigație aeriană prin întocmirea și calcularea traiectelor de zbor și executarea de raiduri aeriene;
- desăvârșirea deprinderilor practice de pilotaj în vederea executării zborului în simplă comandă în deplină siguranță;
- participă la activitatea de zbor și instrucție metodice în vederea executării zborului, precum și la pregătirea programului cu instructorii de zbor;
- zilnic execută studiul individual al bibliografiei indicate de comandanții structurii în cadrul căreia execută practica.
- Parcurgerea stadiilor de instruire necesare pentru susținerea examenului de obținere a licenței de zbor CPL(A)/CPL(H).

1.3. ORGANIZAREA, COORDONAREA ȘI DESFĂȘURAREA PRACTICII DE SPECIALITATE

Organizarea, coordonarea și desfășurarea practicii de specialitate se va face în conformitate cu prevederile contractului încheiat între Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, organizatorul practicii și partenerul de practică, „Școala Superioară de Aviație Civilă”.

Conducerea, îndrumarea și controlul activităților de instruire pe timpul practicii de specialitate se fac de către comandanții subunităților în care studenții sunt repartizați. Comandanții subunităților relaționează în permanență cu instructorii de la departamentele de specialitate care au în norma didactică disciplina „Practică de specialitate”.

1.4.EVALUAREA PRACTICII DE SPECIALITATE

În perioada practicii de specialitate studenții sunt evaluați asupra cunoștințelor însușite și deprinderilor formate precum și asupra calității activității efectuate, potrivit funcției îndeplinite.

Activitatea de evaluare are scopul de a aprecia gradul de îndeplinire a obiectivelor practicii de specialitate.

Evaluarea la finalul practicii de specialitate se realizează prin „Caracterizarea studentului pe timpul practicii de specialitate”, „Evaluarea adaptării la programul de familiarizare cu mediul de zbor” și „Caracterizarea de zbor”.

1.5. RESPONSABILITĂȚILE STUDENTULUI:

- se prezintă la șeful ierarhic având asupra sa actul de identitate, carnetul de zbor și caietul de practică de specialitate;
- se subordonează șefului ierarhic stabilit corespunzător schemei organizatorice a structurii în care se execută practica de specialitate;
- desfășoară zilnic program pe o durată stabilită prin programele aprobate;
- participă la Instructajul introductiv general privind securitatea și sănătatea în muncă și la Instructajul de prevenire și stingere a incendiilor;
- completează în caietul de practică de specialitate cerințele prevăzute pe baza indicațiilor șefilor ierarhici și a manualelor de instruire.

NOTĂ:

La plecarea în practica de specialitate, studenții vor avea asupra lor caietul de practică în format tipărit și formularele „Caracterizarea studentului pe timpul practicii de specialitate”, „Evaluarea adaptării la programul de familiarizare cu mediul de zbor” și „Caracterizarea de zbor”.

La finalizarea perioadei de practică de specialitate, instructorii de zbor completează formularele precizate în paragraful anterior.

Cele trei documente se trimit Academiei Forțelor Aeriene, însoțite de o informare privind desfășurarea practicii de specialitate, care cuprinde, în principiu, următoarele:

- d. aprecierea generală asupra organizării și desfășurării practicii de specialitate, precum și asupra modului de îndeplinire a obiectivelor stabilite;
- e. date în legătură cu activitățile de zbor pe timpul practicii de specialitate;
- f. concluzii și propuneri pentru îmbunătățirea activității de practică de specialitate, precum și cu privire la măsurile ce se impun pentru îmbunătățirea procesului de învățământ din academie.

Calificativele acordate studenților în fișele de apreciere a pregătirii profesionale se transformă în note, ținând cont și de concluziile rezultate din studiul caietelor de practică de specialitate, astfel:

excepțional - 10; foarte bun - 9,00; bun - 8,00; corespunzător - 7,00; mediocru - 6,00; necorespunzător - 4,00.

II. ATRIBUȚIILE FUNCȚIONALE

III. LIMITĂRI, PERFORMANȚE, PROCEDURI DE URGENȚĂ PENTRU AERONAVA EXPLOATATĂ

IV. REZUMAT AL MODULUI DE EXECUTARE AL EXERCITIILOR DE PREGĂTIRE ÎN ZBOR

V. NORMELE DE SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ

VI. OBLIGAȚIILE STUDENȚILOR PE TIMPUL EXECUTĂRII PRACTICII DE SPECIALITATE

Pe timpul practicii de specialitate, studenții sunt obligați să respecte prevederile regulamentelor referitoare la atribuțiile funcția pe care o exercită, normele de ordine interioară, disciplină militară, protecția informațiilor clasificate, normele de securitate și sănătate în muncă, protecția mediului și să se încadreze în programul orar al instituției.

După prezentarea și luarea în primire a funcțiilor în care sunt repartizați, studenții desfășoară următoarele activități:

- a. își însușesc condițiile de desfășurare a practicii de specialitate, conținutul programului de instruire și orarul zilnic, precum și regulile specifice de comportare în incinta SSAvC și în garnizoană;
- b. participă la exercițiile demonstrative și instructajele metodice, precum și la pregătirea programului cu instructorii de zbor;
- c. zilnic, execută studiu individual al bibliografiei indicate de către instructorii de zbor;
- d. completează caietul de practică de specialitate cu problemele teoretice studiate și cu documentele ce privesc activitatea de instruire în zbor;
- e. participă la pregătirea ce se execută cu personalul numit în serviciu în cadrul startului de instrucție, după caz.

Studenții desfășoară toate activitățile ce le revin corespunzător atribuțiilor funcțiilor pe care le încadrează și participă efectiv la îndeplinirea misiunilor instituției în care își desfășoară practica de specialitate

_____

_____

(antetul partenerului de practică)

DE ACORD

DIRECTORUL _____

_____

_____

C A R A C T E R I Z A R E A

Studentului _____
și acordarea de note pentru activitatea desfășurată la practica de specialitate
în perioada _____ **în instituția** _____

Nr. crt.	Criterii	Aprecieri	Nota
1.	Nivelul cunoștințelor teoretice la prezentarea în practica de specialitate		
2.	Însușirea cunoștințelor teoretice de specialitate		
3.	Nivelul de dobândite a deprinderilor practice		
4.	Interesul manifestat pentru practica de specialitate		
5.	Nivelul disciplinar (abateri și pedepse)		
6.	Recompense acordate (nr. de zile, învoiri și permisi)		
7.	Internări spitale, trimiteri I.N.M.A.S. și nr. de zile, concedii medicale		
8.	Îndeplinirea obiectivelor stabilite prin planul de zbor sau planul thematic		

Nr. crt.	Criterii	Aprecieri	Nota
9.	Trăsături dominante de personalitate și comportament		
10.	Observații finale și recomandări: concluzii și propuneri privind îmbunătățirea activității în practică și a procesului de învățământ în Academie		

INSTRUCTOR DE ZBOR

_____

_____

DATA

_____

_____
 _____
 (antetul partenerului de practică)

DE ACORD

DIRECTORUL _____
 _____
 _____

EVALUAREA
adaptării la programul de familiarizare cu mediul de zbor

Numele și prenumele studentului _____
 Anul universitar _____ Număr ore _____ Număr zboruri _____
 Experiență de zbor anterioară _____

Indicatori de adaptare	Evaluare
Cunoștințe teoretice	
Rezistență fizică	
Aționarea comenzilor	
Manifestări emoționale	
Orientare în spațiu	
Capacitate de comunicare în zbor	
Aspecte motivaționale	
Aprecierea evoluției	

Apreciere globală _____
 Concluzii (proponeri) _____

Instructor zbor: _____
 _____

Data: _____
 _____

_____

_____
(antetul partenerului de practică)

DE ACORD

DIRECTORUL _____

_____
_____

C A R A C T E R I Z A R E D E Z B O R

A studentului pilot _____ seria _____
Pentru perioada _____ în care a zburat pe _____
Anterior a mai zburat pe _____
ore de zbor pe ultimul tip _____ din care _____
în D.C. și _____ în S.C.
Incidente și (sau) accidente de zbor *) _____

_____
_____

I. Nivelul de pregătire teoretică generală _____

_____
_____

II. Modul de însușire teoretică a zborului _____

_____
_____

III. Particularități ale evoluției în zbor:

a) Evoluția de ansamblu _____

_____
_____

b) Modul de urmărire a aparatelor și lucrul cu stația radio _____

_____
_____

c) Circumspecția și orientarea în zbor _____

_____
_____

d) Caracteristici ale acționării comenzilor _____

_____
_____

_____
_____

e) Comportamentul în zbor acrobatic și (sau) în situații dificile _____

f) Efectul întreprinderilor de la zbor, stabilitatea deprinderilor _____

IV. Motivația și aspirațiile în legătură cu zborul _____

V. Preocupări în timpul liber _____

VI. Nivelul disciplinar și natura relațiilor cu colegii și comandanții _____

Nota la comportare _____

VII. Trăsături de temperament și caracter _____

VIII. Evaluarea activității de instruire în zbor:

1. Pregătire teoretică de specialitate _____ Media

2. Nivelul atins în tehnica pilotajului _____ Calificativul _____

3. Progresul de instruire _____

IX. Perspectiva în raport cu activitatea de zbor _____

X. Alte observații _____

Instructor zbor:

_____ Data: _____

*) Dacă studentul a avut un accident sau premisa, se anexează o relatare detaliată a acestuia și a modului în care s-a comportat studentul.